

**MATERIÁLY
XV MEZINÁRODNÍ VĚDECKO - PRAKTICKÁ
KONFERENCE**

**VĚDECKÝ PRŮMYSL EVROPSKÉHO
KONTINENTU - 2019**

22 - 30 listopadu 2019 r.

Volume 6
Právní věda
Ekonomika
Veřejná správa

Praha
Publishing House «Education and Science»
2019

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 B, Dnepropetrovsk

Materiály XV Mezinárodní vědecko - praktická konference «Vědecký průmysl evropského kontinentu - 2019», Volume 6 : Praha. Publishing House «Education and Science» -88 s.

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdenák Černák

Náměstek hlavního redaktora: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníková

**Materiály XV Mezinárodní vědecko - praktická konference ,
Vědecký průmysl evropského kontinentu - 2019 po Právní věda.
Ekonomika. Veřejná správa.**

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 50 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors , 2019

© Publishing House «Education and Science» , 2019

EKONOMICKÉ VĚDY

Podniková ekonomika

магистр Нуржанова К.А.

Международная образовательная корпорация (Казахская головная архитектурно-строительная академия), Казахстан

ИНТЕГРАЦИЯ СМЕТНОГО ЦЕНООБРАЗОВАНИЯ И БЮДЖЕТИРОВАНИЯ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ

В настоящее время в Республике Казахстан с 2015 года приступила к реализации программа реформирования сметного ценообразования и бюджета в строительстве, которое запланировано в РК и оценивается ее реализация в течение 5 лет. Эта программа направлена на дальнейшую координацию совместных усилий всех стран СНГ по совершенствованию ценообразования в строительстве. Она также направлена на интеграцию национальных систем ценообразования на основе инновационных методов определения стоимости строительства на всех стадиях инвестиционно-строительного процесса с целью конвергенции подходов к ценообразованию, повышения эффективности инвестиционных и строительных рынков, рынков труда и увеличения инвестиции потоков капитала в странах - СНГ. [1]

Строительство конкретного сектора экономики, где кооперативное взаимодействие инвесторов, заказчиков, подрядчиков и поставщиков требует особой организации проектного финансирования и финансового управления каждого из участников. Инвестиции и строительство процесса, с точки зрения управления проектами, представляет собой систему инвестиционных и коммерческих проектов с перекрытием и различными целями и задачами участников в области финансов и управления. Существенные особенности строительной отрасли привели к формированию конкретной предметной области – сметного ценообразования, которая является одной из функций управления финансами. Бюджетирование как инструмент финансового управления также имеет значительные особенности с особым упором на строительство: преобладание проектов бюджетов, вероятностного характера

планирования доходов и расходов, а также значительного промежутка времени между начислением доходов, расходов и денежных потоков, и т.д. [2]

Для каждого участника в процессе строительства, несмотря на физическую работу на одной задаче (объект, здание), имеются свои собственные цели проекта. Для дизайнера и подрядчика строительства - система коммерческих проектов, основной целью которого является выполнение работ и получение оплаты, максимизация рентабельности, которая определяет прибыльность компаний, которая также достигается за счет минимизации времени строительства и позволяя добивается стандартного качества, влияющего на безопасность, репутацию и будущие заказы.

У сметного ценообразования дорогостоящие функции финансового управления, они постоянно присущи только проектным и строительным организациям. Сметная документация разработана, чтобы сделать правильные затраты на строительство, чтобы оправдать финансирование инвестиционно-строительного проекта. Тем не менее, из-за отсутствия качества, чрезмерное регулирование имеет ряд недостатков в настоящее время. [3]

Сметное ценообразование - это процесс плановых и фактических затрат и стоимости проектирования, строительства, монтажа, ремонта, пуско-наладочных работ, объекты и здания в целом на основе достаточных исходных данных (задания на проектирование, проектной документации, технических условий, векселей материалы, оборудование и сами работают, и т.д.). Предполагаемый бизнес является дорогостоящей функцией финансового управления, которая управляет строительными компаниями не менее 1% от выручки. Необходимо срочно повысить эффективность контрольных функций за счет повышения отдачи от него. По нашему мнению, оценочные данные могут и должны выполнять не только приложение к роли контракта, но и служить в качестве основы для внутреннего финансового управления проектом и организации, независимо от ее роли в процессе строительства. С одной стороны, государственное вмешательство в ценообразование, а также механизмы, которые привели ко многим из ее недостатков, с другой стороны - богатые справочные данные о предполагаемых случаях может быть очень полезным для других функций финансового управления и контроля в целом с его разработка и сопровождение силами профессионального сообщества.

Бюджетирование как инструмент финансового управления до сих пор не применяется в желаемой степени или вообще не используется большинством строительных компаний. Такая ситуация стала результатом, в том числе отраслевые методы управления дефицит бюджета, его высокая стоимость, наряду с другими функциями, отсутствие внедрения управленческого учета в качестве информационной базы. Бюджетирование - функция финансового управления на основе планирования, учета и анализа результатов хозяйственной деятельности в виде специальных систем таблиц (бюджетов) с делегацией прав и обязанностей на указанном блоке. [4]

Бюджетирование является актуальной функцией финансового управления строительной компании. Минимальный уровень - это бюджетные доходы и расходы по проекту. Без этого увеличивают риск неудачи в достижении запланированных финансовых результатов для проектов и организации в целом, дефицит наличности, общее ухудшение финансового состояния и потери контроля. Не обязательно сразу же развернуть полномасштабную систему бюджетирования до баланса, можно начать с бюджетом проекта. Бюджетирование, с одной стороны, является относительно самостоятельной частью финансового управления, с другой - не может нормально функционировать без установленного сбора и хранения данных, то есть, управленческий учет. Бюджетное управление как относительно новой предметной области не хватает информационной и методической поддержки, особенно в строительстве.

Бюджетирование в строительстве имеет ряд особенностей. Интенсификация процессов глобализации мировой экономики, увеличение объемов международной торговли, беспрецедентное по масштабам межгосударственное перемещение капитала, трудовых ресурсов, продукции и услуг, быстрое распространение строительной информации, автоматизированных систем проектирования, новых технологий, методов строительства, строительных материалов и изделий, а также другие условия и последствия начавшейся в середине 20-го века научно-технической революции, оказывают существенное влияние на современное развитие строительной отрасли во многих странах мира. Особенно ярко воздействие научно-технической революции на строительную отрасль проявляется в экономически развитых странах, где в результате ряда реформ произошли глубокие

структурные изменения в области строительного нормирования, стандартизации и государственного регулирования строительной отрасли.

Наиболее существенным изменением, которое претерпела строительная отрасль подавляющего большинства экономически развитых стран за последние несколько десятилетий, является отказ от жесткого предписывающего нормирования в пользу гибкого параметрического нормирования. Параметрический подход повлек за собой коренное переустройство всех системных компонентов технического регулирования.

Исходя из вышеизложенного можно сделать следующее заключение:

1 Параметрический подход в настоящее время всемирно признан наиболее прогрессивным и гибким методом технического нормирования в строительстве, который обеспечивает поощрение и системное внедрение инноваций, снижение стоимости строительства и устранение барьеров на рынке капитала, человеческих ресурсов, продукции и профессиональных услуг в области строительства.

2 Параметрическая модель технического регулирования взята на вооружение подавляющим большинством экономически развитых государств.

3 Многолетнее применение параметрического подхода показало его жизнеспособность и социально-экономические выгоды, в первую очередь, как средства модернизации строительной отрасли и достижения конкурентного преимущества путем либерализации строительной отрасли при сохранении адекватного уровня качества и безопасности объектов недвижимости и качества профессиональных человеческих ресурсов строительной отрасли.

4 Эффективность параметрического метода достигается только при условии его комплексного применения во всех системных компонентах технического регулирования.

5 Безболезненный переход на параметрическую систему технического регулирования возможен посредством тщательно спланированного, целенаправленного и комплексного реформирования всех системных компонентов технического регулирования -- национальной нормативной базы строительной отрасли, системы строительного надзора и контроля и системы оценки соответствия.

6 Наименее затратный и наиболее эффективный способ перехода к применению параметрической модели технического регулирования заключается в изучении, выборе и адаптации передового зарубежного опыта, нормативных документов и институтов технического регулирования с учетом национальных особенностей адаптирующего государства.

Литература:

1. Концепция интегрирования систем ценообразования государств – участников СНГ. – Минск, 2010.
2. Доклад первого заместителя генерального директора АО «Казахский научно-исследовательский институт строительства и архитектуры» М.Абаканова . В Казахстане будут введены новые стандарты в строительной отрасли // Международное информационное агентство. – 2014. № 10 (12).
3. Доклад директора Центра ценообразования в строительстве АО «КазНИИСА», к.т.н. Б.Жанузакова. Ресурсный метод // Деловой Казахстан. – 2014. - № 5 (12).
4. Постановление Правительства Республики Казахстан от 30 сентября
5. 2010 года № 1004 «Программа по развитию строительной индустрии и производства строительных материалов в Республике Казахстан на 2010 - 2014 годы». - Астана, 2010.

К.е.н., доцент Плотніченко С.Р., студент Мамонтов Р.В., Яценею В.В.

Таврійський Державний Агротехнологічний Університет, Україна

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛІНІЇ ВИРОБНИЦТВА ПЕЛЕТ

Економічна ефективність – це отримання максимально можливих благ від наявних у розпорядженні ресурсів. Проблемою економічної ефективності найчастіше є проблема вибору, що стосується того, що, як і яким чином проводити, як розподіляти ресурси, капітал і прибуток. Від рівня економічної ефективності багато в чому залежить вирішення низки соціально-економічних завдань, таких як підвищення рівня життя населення, швидке зростання економіки, вдосконалення умов праці та відпочинку, зниження рівня інфляції. Рівень ефективності діяльності підприємства залежить також від зовнішніх та внутрішніх чинників. До зовнішніх слід віднести: зниження витрат виробництва і приросту прибутку й рентабельності, приросту виробничих потужностей і випуску продукції, економічного ефекту від вжиття заходів, а також конкретних розмірів капітальних витрат і термінів вжиття заходів.

Переробна промисловість є однією з інфраструктур агропромислового комплексу, яка на сьогоднішній день переживає не найкращі часи, тому що технологія підприємств сильно застаріла, а ринок сировини не відрізняється високою якістю і низькою ціною. Для вирішення цих завдань необхідно здійснити технічне переозброєння великих та малих цехів грануляції, а також значно підвищити технологічний рівень обладнання, що випускається для переробних підприємств малої та середньої потужності.

Вдосконалення технології та обладнання цеху грануляції, а також зниження трудомісткості переробки і собівартості на даний час є такою актуальною. [4]

У західних країнах імпульсом до масового впровадження переозброєння послужила низка енергетичних криз 70-х - початку 80-х років. Безперечним лідером в застосуванні цих технологій є ведучі країни Європи. На даний час наша країна займає ледь не останнє місце у списку країн, що впроваджують використання новітнього обладнання.[2]

ТОВ «Мелітопольський маслоекстракційний завод» почав своє існування у далекому 1934 році, як олійниця яку було засновано підприємцями Воробйовим і Робертсом. Основним видом діяльності підприємства є виготовлення соняшникового масла, а також гранульованого соняшникового шроту. Основна мета працівників підприємства – задоволення потреб смаків покупців та виготовлення якісної продукції.

Впровадження новітнього обладнання має поліпшити технологічний процес грануляції лузги з найменшими витратами і максимальним ефектом.

Процес виробництва пелет досить гнучкий, складний і трудомісткий. Для того, щоб отримати пелети, необхідно, щоб соняшникова лузга пройшла через безліч машин і технологічних агрегатів. Стан яких з кожним роком стає все гіршим, знижується продуктивність, якість продукції. Для запобігання цього на підприємстві в останній час ведеться робота з удосконалення технологічних процесів, модернізація та автоматизація виробництва.

Таблиця 1 – Техніко – економічні показники проекту.

Показники	Базовий	Проект	Відхилення +/-
Капітальні вкладення, грн.	-	522653	
Споживання електроенергії, кВт*рік	1474421,8	1229813,8	244608
Витрати на електроенергію, грн.	2477028,6	2066087,1	410941,5
Електроємність праці, кВт/люд.	81,9	68	13,9
Електроозброєність праці, кВт·год./люд.	184302,7	153726,7	30576
Додатковий прибуток від удосконалення лінії виробництва, грн / рік.	-	-	410941,5
Термін окупності капіталовкла-день, років	-	1,3	-

При модернізації керування лінії виробництва пелет було проаналізовано та оптимізовано процес їх виробництва. Доцільність впровадження запропонованих рішень підтверджено техніко-економічними показниками. За рахунок зменшення встановленої потужності лінії виробництва соняшникових пелет та введення автоматизованої схеми керування такі показники, як

споживання електроенергії , питомі витрати електроенергії та вартість електричної енергії дозволить заощадити кошти на оплату електроенергії 410941,5 грн. за рік. Очікується за рахунок зменшення встановленої потужності електрообладнання, впадуть енерговитрати і очікується збільшення прибутку на 410941,5 грн. Таким чином, внаслідок залучення додаткових капіталовкладень в розмірі 522653 грн. термін окупності становитиме 1,3 року на даному підприємстві. Більш детально показники приведені у таблиці 1.

Список використаних джерел.

1. Старостіна А. О. Економіка зарубіжних країн / А. О. Старостіна, А. О. Длігач, Н. В. Богомаз. – К. : Знання, 2009. – 454 с.
2. Вачевський М. Маркетинг світового господарства та Україна в міжнародних економічних відносинах // Вища школа. – 2010. – № 2. – С. 60–67.
3. Глазьев С. Мировой экономический кризис как процесс смены технологических укладов / С. Глазьев // Вопросы экономики. – 2009. – № 3. – С. 26–38.
4. Довгополов А. А. Глобальные проблемы мировой экономики / Довгополов А. А. // Евразийский юридический журнал. – 2010. – № 2. – С. 12–14.

Logistika

Залесский Борис Леонидович

Белорусский государственный университет

ВЕКТОРЫ ЕВРАЗИЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ – ИНДОНЕЗИЯ, ЧИЛИ, ЕГИПЕТ

С 1 января 2020 года Республика Беларусь станет председательствующей в Евразийском экономическом союзе, а с 1 февраля того же года белорусский представитель возглавит Евразийскую экономическую комиссию. Белорусская сторона намерена использовать эти форматы деятельности «для придания нового импульса интеграционным процессам и для формирования единых политик странами-участницами» [1]. В частности, чтобы производители из стран, входящих в ЕАЭС, получали наиболее благоприятные условия при экспорте своей продукции на зарубежные рынки, а потребители – безопасные, качественные и недорогие товары, в рамках союза планируется «ускорить подписание соглашения о порядке и условиях устранения технических барьеров во взаимной торговле с третьими странами, которое установит эффективный механизм обеспечения безбарьерного движения товаров на территории ЕАЭС и третьих стран» [2]. Фактически уже с осени 2019 года в ЕАЭС начался новый цикл формирования списка приоритетных стран, с которыми это интеграционное объединение будет заключать соглашения о зоне свободной торговли. В частности, в стадии завершения находятся процедуры на этот счет с Израилем, «в начале следующего [2020] года переговоры с Индией. Есть еще список из 12 государств, с которыми мы хотели бы работать примерно в 2-3-летнем интервале времени. Данный список может быть дополнен другими странами» [3].

В числе государств, с которыми ЕАЭС собирается в перспективе заключить соглашение о свободной торговле, находится и **Индонезия** – одна из ключевых экономик в Азиатско-Тихоокеанском регионе. В октябре 2019 года Евразийская экономическая комиссия подписала с правительством этой страны меморандум о сотрудничестве. Предполагается, что данный документ будет способствовать выстраиванию эффективной инфраструктуры развития торгово-экономического сотрудничества. На его основе стороны уже создали рабочую

группу, первое заседание которой пройдет в первом квартале 2020 года в Москве и в фокусе внимания которой «будут вопросы наднациональной компетенции ЕЭК, такие как упрощение процедур торговли, таможенное и техническое регулирование, развитие финансовых рынков» [4]. Заметим также, что в форме меморандумов Евразийская экономическая комиссия уже взаимодействует с правительствами таких стран, как Перу, Монголия, Камбоджа, Марокко, Иордания, Фарерские острова, Куба Таиланд, Бангладеш, Молдова, а с правительством Греции – в формате декларации.

В этом же перечне находится и такая страна Южной Америки, как **Чили**, взаимодействие с которой у евразийской “пятерки” в последние годы заметно расширилось. В частности, в 2018 году товарооборот между сторонами вырос практически на треть – до 1,2 миллиарда долларов. «При этом экспорт стран ЕЭАС в Чили увеличился на 54,8%, импорт – на 28,7%» [5]. Немалые возможности соглашения о свободной торговле между ЕАЭС и Чили могло бы открыть для Беларуси, так как в настоящее время белорусско-чилийский товарооборот составляет всего около десяти миллионов долларов, из которых 90 процентов приходится на поставки товаров из этой южноамериканской страны. Причина такого явления кроется в «наличии некоторых проблем с пошлинами, которые для белорусских товаров пока существенно выше, чем для другой поступающей в Чили зарубежной продукции» [6].

Еще одна страна, переговоры с которой о создании зоны свободной торговли уже вступили в активную фазу, – **Египет**. Это африканское государство станет первым, на территории которого появится совместная с ЕАЭС промышленная инфраструктура, создание которой для стран интеграционного объединения «станет окном для продвижения нашей промышленной продукции в страны Африки и Ближнего Востока» [7]. Судя по всему, существенно дополнит африканский вектор взаимодействия ЕАЭС подписанный 24 октября 2019 года меморандум о взаимопонимании между Евразийской экономической комиссией и Комиссией Африканского союза, согласно которому «стороны намерены взаимодействовать в сфере инфраструктуры и сельского хозяйства, торговли, инвестиций и развития предпринимательства, региональной экономической интеграции и других направлениях, представляющих взаимный интерес» [8]. В соответствии с данным документом будет разработан план сотрудничества с акцентом на мероприятия для деловых кругов сторон. На языке

цифр перспективы этого взаимодействия выглядят весьма внушительно. Ведь Африканский союз – это международная межправительственная организация, объединяющая 55 государств “черного” континента с населением около одного миллиарда человек. Товарооборот ЕАЭС с ними с 2010 года вырос почти в 2,7 раза, достигнув по итогам 2018 года 21,7 миллиардов долларов. При этом более 80 процентов экспорта евразийской “пятерки” приходится всего на пять африканских стран – Алжир, Египет, Марокко, Нигерию и Тунис. Так что резервы развития партнерских связей здесь воистину немалые.

Литература

1. Гришкевич, А. Беларусь как председатель в ЕАЭС будет добиваться создания полноформатного экономического союза – МИД / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-kak-predsedatel-v-eaes-budet-dobivatsja-sozdaniya-polnoformatnogo-ekonomicheskogo-sojuza-mid-366038-2019/>
2. Пивовар, Э. ЕЭК предлагает ускорить подписание соглашения о порядке устранения техбарьеров с третьими странами / Э. Пивовар // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/eek-predlagaet-uskorit-podpisanie-soglashenija-o-porjadke-ustraneniya-tehbarjerov-s-tretjimi-stranami-364105-2019/>
3. Беларусь рассчитывает на рост экспорта благодаря соглашениям ЕАЭС и ЗСТ с третьими странами [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/belarus-rasschityvaet-na-rost-eksporta-blagodarja-soglashenijam-eaes-o-zst-s-tretjimi-stranami-365828-2019/>
4. Пивовар, Э. ЕЭК и Индонезия подписали меморандум о сотрудничестве / Э. Пивовар // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/special/economics/view/eek-i-indonezija-podpisali-memorandum-o-sotrudnichestve-366253-2019/>
5. Пивовар, Э. Чили проявляет интерес к созданию зоны свободной торговли с ЕАЭС / Э. Пивовар // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/economics/view/chili-projavljaet-interes-k-sozdaniju-zony-svobodnoj-torgovli-s-eaes-365298-2019/>
6. Гришкевич, А. Чили заинтересована в долгосрочном сотрудничестве с Беларусью – Бенитес / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/special/politics/view/chili-zainteresovana-v-dolgosrochnom-sotrudnichestve-s-belarusju-benites-365275-2019/>
7. Пивовар, Э. Страны ЕАЭС намерены создать совместную промышленную инфраструктуру в Египте / Э. Пивовар // [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <https://www.belta.by/special/economics/view/strany-eaes-namereny-sozdat-sovmestnuju-promyshlennuju-infrastrukturu-v-egipte-364924-2019/>
8. ЕЭК и Комиссия Африканского союза подписала Меморандум о взаимопонимании [Электронный ресурс]. – 2019. – URL: <http://www.eurasiancommission.org/ru/nae/news/Pages/24-10-2019-5.aspx>

Ekonomická teorie

К. е. н. Губін К. Г.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Україна

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ БОРТЬБИ З КОРУПЦІЙНИМИ ДОХОДАМИ В УКРАЇНІ

В процесі ринкової трансформації економіки України корупційна рента набула величезних масштабів, що заважає розбудові соціально-орієнтованої ринкової економіки. Поширеність корупційної ренти створює потужну загрозу реформам останніх років, заважає залученню іноземних інвестицій та ставить під сумнів євроінтеграційні амбіції України.

Проблема боротьби з корупцією та з пов'язаними із нею доходами давно слугує об'єктом уваги дослідників, проте вона не дістала остаточного вирішення, ні в теоретичній, ні в практичній площині. Українські вчені розглядають різні аспекти боротьби з корупцією [1-6], проте, на наш погляд, питання боротьби з доходами від корупційної діяльності досліджено недостатньо. Натомість саме боротьбу з корупційною рентою слід розглядати головним засобом обмеження корупції. Адже якщо корупціонери не зможуть отримувати матеріальну вигоду від корупції або не зможуть витратити незаконні доходи, сама корупційна діяльність в більшості випадків втратить сенс. Тому проблема боротьби з корупційною рентою потребує поглибленого вивчення.

При аналізі спроб запровадження іноземного досвіду боротьби з корупцією може скластися враження, що або відсутнє реальне бажання боротися з корупцією, або в Україні закордонні рецепти не працюють.

Насправді, обидва пояснення частково відповідають дійсності, адже, з одного боку, в нашій державі існують потужні фінансово-промислові групи, які виграють від неформальної співпраці з окремими представниками влади. Існує певна кількість корумпованих політиків та чиновників, які не бажають втрачати корупційну ренту та побоюються відповідальності у разі ефективної боротьби з корупцією. Зазначені сили мають різноманітні важелі впливу для гальмування та розмивання антикорупційних реформ, нівелювання найбільш ефективних антикорупційних заходів.

З другого боку, Україні та розвиненим державам Заходу притаманні різні умови боротьби з корупцією. В західних країнах вже давно вибудована економіка, в якій домінують ринкові методи конкуренції. Для переваги у конкурентній боротьбі необхідно передовсім знижувати собівартість продукції, підвищувати її якість, активізувати маркетингові зусилля.

В Україні ж ситуація зовсім інша. Більш потужними за ринкові часто виявляються неринкові конкурентні переваги, які пов'язані з впливом на формування нормативно-правової бази економічної діяльності, спрямуванням державного регулювання економіки на власний зиск, сприятливими умовами участі у публічних закупівлях, доступом до надприбуткових низькоризикових видів діяльності (торгівлі енергоносіями, видобутку та транзиту газу, виробництва та торгівлі ліками й зброєю тощо), використанням митної та фіскальної служб у приватних інтересах, впливом на управління державними підприємствами, формуванням монопольного становища за сприяння чи бездіяльності державних органів, незаконним фізичним впливом на конкурентів або загрозами такого впливу тощо.

Якщо в розвинених країнах завдання боротьби з корупцією переважно полягає у нормативно-правовій та правоохоронній площині, то в Україні це передовсім питання відділення влади від бізнесу. Необхідно переорієнтувати конкуренцію на ринкові методи, аби у бізнесу не було потреби давати хабарі політикам або чиновникам. Це підірве економічну основу корупції, адже саме велика корупційна рента є «спокусою» для державних службовців, що сприяє розвитку корупції.

Детінізація економіки також необхідна для скорочення підстав формування корупційної ренти. Зокрема, на сучасному етапі розвитку можна визнати доцільним легалізацію проституції та ігрового бізнесу, проте лише у спеціально виділених місцях.

Митна служба є потужним генератором корупційної ренти, тому доцільно передати її на 7-10 років в управління авторитетним іноземним організаціям з відповідним досвідом. Аби управління державними підприємствами не створювало корупційну ренту, стратегічні та економічно перспективні підприємства слід передати в управління авторитетним іноземним компаніям. Інші слід або приватизувати, або передати у довгострокову оренду. Хоча у сфері державних закупівель вже чимало зроблено для протидії корупції, слід підвищити їх прозорість та ліквідувати ті корупційні схеми, які поки що не вдалося заблокувати.

Загалом, потрібна дерегуляція економіки. Адже коли політики та чиновники втрачають важелі впливу, вони втрачають і можливості стягнення корупційної ренти.

Окрім скорочення можливостей формування корупційної ренти, необхідно ускладнити її приховування та використання. Зокрема, заблокувати офшорні схеми та інші механізми відмивання тіншових доходів та хабарів. Для ефективного виконання цих завдань необхідно налагоджувати співпрацю з іншими державами та міжнародними організаціями.

Не менш важливо сформувати реально працюючу систему контролю доходів, добробуту та видатків політиків і держслужбовців, а також усіх пов'язаних з ними осіб. Адже поки що самого лише створення Національного агентства з питань запобігання корупції виявилось недостатньо. Необхідно, аби воно ефективно та інтенсивно запрацювало. До того ж потрібна взаємодія з іншими державами та міжнародними організаціями задля виявлення усіх закордонних активів політиків та чиновників та пов'язаних з ними осіб.

Отже, боротьба з корупційною рентою в Україні – це складне та багатоаспектне завдання, яке не може бути реалізовано лише на основі запровадження іноземного досвіду. Натомість необхідно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на обмеження можливостей формування, приховування та використання корупційної ренти.

Література:

1. Асеев Р. О. Историчні прояви корупції та особливості боротьби з нею. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 110-116. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2017_27_20 (дата звернення: 02.11.2019).
2. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 254-260. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2018_4_55 (дата звернення: 02.11.2019).
3. Гречанюк Р. В. Національні антикорупційні стратегії в системі запобігання корупції України. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 3. С. 29-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2019_3_7 (дата звернення: 02.11.2019).
4. Дем'янчук Ю. В. Основні характеристики міжнародних практик запобігання та протидії корупції. *Наука і правоохорона*. 2018. № 1. С. 81-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2018_1_12 (дата звернення: 02.11.2019).
5. Куриліна О. В. Тіньова та корупційна діяльність в транзитивній економіці. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3(1). С. 60-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3%281%29_11 (дата звернення: 02.11.2019).
6. Пак Н. Т., Тітарчук А. О., Кобець К. О. Запобігання корупції в Україні. *Молодий вчений*. 2019. № 6(1). С. 118-123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_6%281%29_27 (дата звернення: 02.11.2019).

Investiční aktivita a kapitálových trzích

Халатур С.М.

Бровко Є.І., студентка групи МгФБС-1-19

Карпенко Н.О., студент групи ФБС-1-17

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Україна

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах господарювання одним із чинників стрімкого економічного зростання є рівень інноваційної діяльності. Так, активне впровадження в процес виробництва новітніх досягнень науки і техніки та використання інноваційних технологій дає змогу підвищити конкурентоздатність вітчизняних підприємств як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. До того ж висока інноваційна активність підприємств дає змогу досягнути технологічної незалежності, а також підвищити ефективність його діяльності. Отже, проблема активізації інноваційної діяльності промислових підприємств набуває особливої актуальності.

Інноваційна діяльність є одним із напрямів економічного зростання, що може забезпечити не тільки додаткові конкурентні переваги для підприємств, підвищити їхній потенціал та допомогти розв'язати економічні, соціальні чи інші проблеми, а й забезпечити стрімке зростання національної економіки загалом. За прогнозами фахівців, науковотехнічний прогрес як джерело економічного зростання в недалекому майбутньому буде забезпечувати до 90 % реального збільшення виробництва (сьогодні це 65–70%).

Отже, розвиток інноваційної діяльності є вкрай важливим і для підприємств, і для економіки України, оскільки розроблення й упровадження інновацій дає змогу українським виробникам конкурувати як на внутрішньому, так і на світовому ринку. Оскільки на стан та рівень розвитку інноваційної активності окремих підприємств впливають загальноекономічні фактори, то доцільно розглянути стан інноваційної діяльності у країні загалом. Одним із головних індикаторів, узагальнюючим показником для вимірювання рівня та результатів реалізації інноваційного потенціалу країни є глобальний

інноваційний індекс, у якому знаходять своє відображення основні складники інноваційного потенціалу країн.

Інноваційна економіка, економіка знань забезпечують світову першість провідним країнам світу, які її створюють. Ефективний розвиток будь-якого підприємства за сучасних умов зростаючої конкуренції та насиченості більшості ринків неможливий без впровадження інновацій. Сучасні ринкові умови стимулюють підприємства до пошуку нових ефективних методів роботи. Інновації дають змогу підприємствам набути конкурентних переваг у жорсткому конкурентному середовищі та зайняти стійкі позиції на ринку.

Найбільш інноваційними галузями світу є галузі виробництва електроніки та комп'ютерної техніки, автомобільна галузь та охорона здоров'я. Це галузі, в яких витрати на інноваційні розробки є найбільшими. Це пов'язано з високим рівнем конкуренції у цих галузях, що інновації стають ключовим фактором успіху підприємств і забезпечують конкурентні переваги.

Головною метою інноваційної політики є формування умов для створення і збереження тривалих конкурентних переваг підприємства. Загальна стратегія розвитку підприємства визначає напрям інноваційної діяльності, впливає на вибір форм її організації. Розроблення стратегії як довгострокової моделі розвитку підприємства спирається на його внутрішній потенціал і здійснюється з урахуванням обмежень зовнішнього середовища та тенденції їх змін у прогнозуванні майбутнього. Реалізація інноваційних рішень можлива за умови виваженої інноваційної політики, яка формує умови залучення до інноваційної діяльності певних функціональних служб підприємства. Так, своєчасне розпізнавання нових вимог забезпечується кваліфікованими маркетинговими дослідженнями, за результатами яких визначають напрями інноваційних змін і окреслюють завдання у сфері науково-дослідної, постачальницької діяльності господарського суб'єкта.

Отже, проаналізувавши особливості становлення та розвитку інноваційних систем країн-лідерів інновацій, можна підсумувати, що всі інноваційні системи країн розвивалося під впливом факторів-стимуляторів інноваційного розвитку, що були сформовані історично та були набути в процесі здійснення інноваційних процесів. Заходи державної інноваційної політики регулюють вплив двох груп факторів інноваційного розвитку одна на одну. Формування та розвиток інноваційних процесів у країнах світу здійснювався на засадах формування основних принципів та моделей інноваційного розвитку. Особливості здійснення інноваційних процесів кожної країни зумовили виникнення особливостей та недоліків розвитку інновацій.

Література:

1. The Global Innovation Index 2012: Stronger Innovation Linkages for Global Growth
2. <http://expert.ru/expert/2012/35/trojnaya-spiral-po-shevdskix/>
3. <http://expert.ru/expert/2011/46/vorovstvo-prekrasnaya-strategiya/>

Řízení lidských zdrojů

Буларова В.М.

Луганский национальный университет имени Владимира Даля, г. Луганск

К ВОПРОСУ О МЕТОДАХ УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ В КОНТЕКСТЕ КАДРОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Высокая эффективность функционирования современной организации зависит от уровня методологической культуры ее руководителя, от умения выбирать и применять адекватные методы управления персоналом.

В современном менеджменте большинство ученых управленческие методы традиционно подразделяют на три большие группы: административно-организационные, экономические и социально-психологические. Такие авторы, как Андруник А.П., Руденко М.Н. и Суглобов А.Е., дополнительно выделяют еще методы воспитания и методы обучения, которые, по их мнению, образуют своеобразный «фундамент», позволяющий удерживать все здание современной организации [1]. Процессы обучения и воспитания являются основой для развивающей функции современной концепции управления персоналом, которая направлена на формирование у сотрудников личностных новаций, обеспечивающих возможность успешной трудовой деятельности. Методы обучения и воспитания персонала в совокупности обеспечивают, по их мнению, возможность реализации функций психологической подготовки к управленческой деятельности и педагогического самосовершенствования.

В свою очередь, Соломанидина Т.О. и Соломанидин В.Г. кроме вышеперечисленных методов явного целенаправленного воздействия выделяют методы тайного скрытого воздействия (манипуляции, психологические игры, рефлексивное управление, кризис-менеджмент, провокации) [2].

Особое место в методах скрытого воздействия занимают управленческие манипуляции руководителя. Манипулятивное воздействие означает скрытое влияние на работника или группу лиц для достижения определённых целей (личных или организационных). Для манипулятивного управления характерно отсутствие возможности у подчинённых сделать осознанный выбор, применение негласных форм воздействия с пренебрежительным отношением к сотрудникам.

Необходимое поведение достигается без осознания персоналом истинных целей, которые скрываются, маскируются или подменяются другими, а сам работник воспринимается как носитель определённых, «нужных» манипулятору способностей и навыков.

Манипулирование может быть как осознанным (целенаправленным), так и неосознанным (следование планам). Для обеспечения доверия персонала манипулятор-руководитель использует следующие приёмы: фрагментарное (селективное) изложение информации; смешение лжи и правды; акценты на успехах; перекладывание вины на обстоятельства или других людей; использование слухов; популизм, заигрывание с персоналом, игра на понижении статуса, осмеяние; роль жертвы; игра на слабостях и пороках, игра на доверии и др.

Манипулятивное поведение приводит к разрушению доверия и взаимного уважения, подрыву авторитета руководителя, что, в конечном счете, наносит ущерб организации в целом. Демонстрация руководителем примеров деструктивного поведения зачастую приводит к встречной деструкции со стороны работника. Оценивая поступки высшего руководства организации, персонал выстраивает свою линию поведения, определяет рамки допустимого. Следует признать, что манипулятивные формы воздействия на персонал позволяют руководителю, не нарушая правовых норм, добиваться намеченных целей, однако, при этом страдает морально-этическая составляющая организационных отношений. Как правило, манипулятивное поведение приводит к разрушению доверия и взаимного уважения, подрыву авторитета руководителя, что несет угрозу кадровой безопасности организации и ее жизнеспособности в целом.

Чем же определяется выбор метода воздействия на персонал? Очевидно, что определяющими будут следующие факторы:

тип работника, его характер, эмоциональные и психологические особенности, факты биографии и конкретная ситуация;

цель намечаемого воздействия (изменение поведения, мышление, оказание воспитательного воздействия, привлечение к сотрудничеству, получение информации);

возможности того, кто оказывает воздействие (эмпатия, наличие времени и информации, умение внушать, знание методик воздействия и воспитания, персональные установки, уровень моральной допустимости).

Классификация методов управления персоналом является условной. Как правило, методы применяются не в чистом виде, а в совокупности с другими. Кроме того, в большинстве случаев отдельные управленческие действия и сложные кадровые процедуры полифункциональны.

Обобщающим способом воздействия на сотрудника выступает вовлечение его в процесс управления организацией, предоставление самостоятельности, оказание доверия в принятии решений, расширение полномочий, сферы контроля и ответственности. Обязательным элементом является оценка результатов в четырёх аспектах – реакция, научение, изменение поведения и улучшение показателей деятельности.

Литература

1. Андруник А.П. Кадровая безопасность: инновационные технологии управления персоналом [Электронный ресурс]: учебное пособие /Андруник А.П., Руденко М.Н., Суглобов А.Е.— Электрон. текстовые данные.— М.: Дашков и К, 2019

2. Кадровая безопасность компании: учеб. пособие /Т.О. Соломанидина, В.Г. Соломанидин —2-е изд., перераб и доп. —М.: ИНФРА—М.2018. —559с.

Marketing a management

канд. екон. наук, доцент Яременко С.С., магістрант Виноградов Я.В.
Університет імені Альфреда Нобеля

АНАЛІЗ РИНКУ КОВБАС ТА ОБОЛОНКИ ДЛЯ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ З МЕТОЮ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТОВ «КРОТОН»

Ситуація, що склалася останнім часом на ринку ковбас, з одного боку, характеризується певними ознаками насичення його пропозицією та стабілізацією виробництва, а з іншого, деякими структурними змінами та появою окремих негативних трендів. Насамперед обсяги виробництва ковбас усіх видів зросли порівняно з початком 2000-х років із 166,8 тис. т до 231,2 тис. т торік, або майже в 1,4 рази. При цьому його річне споживання із розрахунку на 1 особу збільшилося за вказаний період часу в 1,5 рази, тоді як аналогічне виробництво в 1,6 рази. До 2013 р. впродовж тривалого періоду середньорічне споживання ковбас і ковбасних виробів із розрахунку на одну особу перевищувало можливості його виробництва, що зумовлювало збільшення імпорту цієї продукції. За останні три роки ситуація кардинально змінилася, оскільки внаслідок зниження купівельної спроможності більшої частини населення рівень споживання ковбас зменшився до 50,6 кг у рік на одну особу, тоді як його виробництво у 2018 році становило 54,7 кг на одну особу.

З метою визначення перспективного напрямку розвитку для ТОВ «Кротон», яке займається виробництвом оболонки для ковбасних виробів, необхідно дослідити ринок України. Досліджуючи ринок ковбасної оболонки, зазначимо, що для того, щоб успішно працювати на ринку, повинні здійснюватися інноваційні процеси, спрямовані на зміцнення матеріально-технічної бази, впровадження прогресивних технологій, підвищення продуктивності праці та якісне і своєчасне надання послуг [8]. Ринок ковбасної оболонки характеризується індивідуальним попитом. На цьому ринку є підприємства які виробляють оболонку, є які роблять друк на оболонці, а є які надають декілька різних видів послуги.

Основними гравцями ринку продажу оболонки для ковбасних виробів є: ТОВ «Ковчег и Ко» (м. Київ), яке більш орієнтується на друці та спеціях до ковбас і має 9% ринку; ТД «ДТС» (м. Київ), є дистриб'ютором імпортової оболонки та займає другу позицію і має 20% частки ринку; ТОВ «Поли-Пак» (м. Луганськ) є виробником ковбасної оболонки та відіграє роль лідера з об'ємів продажу оболонки та має 34% частки ринку; ТОВ «ПентоПак» (м. Бориспіль) є офіціальним дилером російської оболонки та має 10% ринку; ТОВ «Кротон» (м. Дніпро), є дистриб'ютором імпортової оболонки з часткою ринку 20%. Всі інші приватні підприємства, які займаються реалізацією оболонки для ковбасних виробів і мають 7% частки ринку.

Якщо розглянути основних гравців ринку з друку на ковбасній оболонці, то маємо наступну структуру (рис 1.):

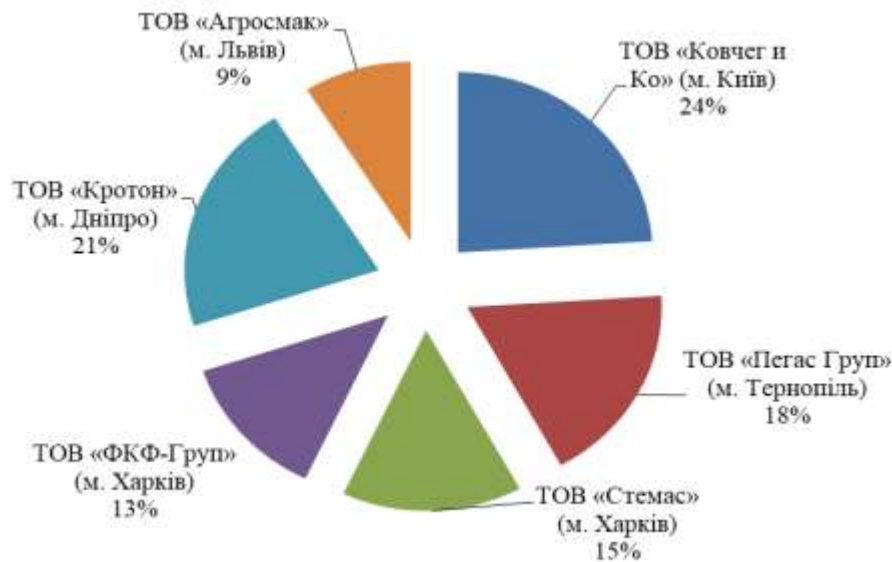

Рис 1. Основні гравці ринку України з друку на ковбасній оболонці

Переважає більшість підприємств, які використовують друк на своїй оболонці віддають перевагу ТОВ «Ковчег и Ко». Ця компанія має найсучасніше обладнання серед конкурентів та має найнижчий відсоток браку, але і ціна на надання послуг відповідно вища ніж у конкурентів. На другому місці вибору споживачів розташовується компанія «Кротон». Третю позицію посідає західноукраїнська компанія «Пегас Груп». Західноукраїнська компанія має досить непогані друкарські машини та дуже привабливі ціни, але її територіальне розташування не дає змоги мати велику частку ринку. Рішення щодо вибору підприємства з друку залежить від багатьох факторів, але територіальний фактор час від часу відіграє дуже важливу роль, бо у цій сфері часто бувають спірні

питання та для їх вирішення потрібний особистий контакт та пошук компромісу завдяки взаємній згоді представників двох сторін.

У процесі аналізу була визначена популярність підприємств, що роблять друк на ковбасній оболонці. Дослідження проводилося шляхом опитування підприємств, які діють на ринку м'яса та виготовляють ковбаси та сосиски. Результати дослідження показали, що найбільшою популярністю серед підприємств, які використовують друк на своїй оболонці користується ТОВ «Ковчег и Ко» (24%), на другому місці компанія «Кротон» (21%), третю позицію посідає західноукраїнська компанія «Пегас Груп» (18%). За результатами аналізу, можна з упевненістю стверджувати, що територіальне розташування підприємства з надання послуг друку на оболонці та цінова політика має найсуттєвіше значення для багатьох споживачів.

За результатом аналізу ринку ковбас та оболонки для ковбасних виробів для ТОВ «Кротон» рекомендовано залучити інвестиції для придбання найсучаснішого обладнання та налагодження стабільної та якісної роботи на ньому. ТОВ «Кротон» має реалізувати наступальну стратегію на ринку, впроваджуючи технологічні інновації для збільшення частки ринку на підвищення якості надання послуг, що сприятиме зміцненню ринкових позицій та розширенню частки ринку.

Література:

1. Огляд ринку ковбасних виробів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/obzor-rynka-polukrochenoj-i-vareno-korchenoj-kolbasy-v-ukraine-2018-god>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
3. Аналіз ковбасного ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://msb.aval.ua/news/?id=25129>
4. Оцінка ефективності комунікацій [Електронний ресурс] Режим доступу: https://studme.com.ua/14120110/marketing/otsenka_effektivnosti_integririvannyh_kommunikatsiy_eik.htm

PhD. Kraynyuk L. M., PhD. Polchaninova I.L., Miahkyi B.V.

O. M. Beketov National University of Urban Economy

THE STUDY OF CONSUMER BEHAVIOR AND MOTIVATION OF CLIENTS OF HOTEL ENTERPRISES OF THE CITY OF KREMENCHUG

A characteristic feature of any hotel is the ability to create a comfortable atmosphere for the guest, as well as the maximum personification of individual hotel services. At the same time, hotels are faced with the task of promoting their services, which is impossible without studying the consumer behaviour of their guests. According to Vinnie Jauhari, in the modern development of the tourism and hospitality industry, the main character is increasingly becoming a specific consumer, characterized by a peculiarity of temperament, character, and features of the motivational sphere [1]. It is he and his inner circle who decide which tourist services to buy, where and how to relax.

The modern scientific community has recently begun to pay attention to this problem. So, Martyn E. and Anderson C. K., having studied the role of customer needs in hotel services, noted that in order to identify consumer preferences, it is necessary to use modern marketing research [2].

So, the object of the study in the article is consumer behaviour in general and guest loyalty in particular, the subject of the study is the effect of guest loyalty on hotel development.

In many ways, the behaviour of consumers when choosing certain hotel services is associated with consumer expectations. These expectations are based on the use of the following key factors: personal needs, past experience with using services or goods, external communications, interpersonal communication, including assessments of loved ones and even rumours. Customers make an assessment of the quality of service based on objective and subjective signs, quantitative and qualitative indicators [3].

Note that the formation of consumer motivation is affected by increased customer loyalty. According to M. Laškarin Ažić, when developing an effective loyalty program, it is necessary to take into account that the privilege should not only be useful, but truly desirable, that is, give unique advantages that are valuable for a certain category of users [4].

All of the above allows hotels to take a strong position in the hotel services market. At the same time, the question arises of a more substantive study of consumer behaviour and customer motivation in general and the formation of their loyalty in particular as a factor in the development of hotels.

To assess consumer preferences and motivation for visiting hotel enterprises, a survey of 145 visitors to hotels in the city was conducted. Kremenchug. Guests were asked about the frequency of visiting hotels. From the data obtained it is clear that 77% of customers turn to hotel services almost regularly.

The next question was devoted to the most significant factors in choosing a hotel. 35% of respondents consider the level of service the most significant factor in choosing a particular hotel, the second and third place in terms of importance is the quality of service (26%) and its cost (21%).

As for the main motives for choosing a hotel, 55% of the guests chose “favourable living conditions” as the main motive, 31% identified a pricing policy, 14% - good recommendations. 83% of respondents indicated that they are ready to visit the same hotel in the future, 2% will not visit it again, 15% – find it difficult to answer.

95% of the clients surveyed noted the psychological climate in the hotel as comfortable. This indicator is a factor of hotel attractiveness.

Thus, the study allows us to conclude that the main consumer preferences of customers when choosing a hotel include favourable living conditions, a comfortable psychological climate of hotels, and the level of service. Of great importance is the cost of the service.

Based on this, the following means can be used for hotels to establish stronger ties with consumers of services and to best meet their needs:

providing consumers of hotel services with additional financial benefits;

the use, along with financial benefits, of additional social benefits. This can be achieved through marketing research and the personification of hotel services provided;

for guests who often use the hotel’s services, it is possible to provide some additional service that is not provided to other clients (for example, the opportunity to dine for free in the hotel’s restaurant, while the rest of the customers are provided with free breakfast only).

The survey of hotel services consumers led to the conclusion that the main consumer preferences of clients when choosing a hotel include: favourable living conditions, comfortable psychological climate of hotels, level of service. Note that the successful development of hotels is impossible without building relationships with customers. Therefore, a distinctive feature and competitive advantage of hotels is the individualization of service.

References:

1. Jauhari V. Hospitality marketing and consumer behavior: Creating Memorable Experiences. U.S. Waretown. Apple Academic Press. 2017. 360 p.
2. Martyn, E., Anderson C. K. Customer satisfaction through service excellence: The importance of focused training. *Cornell Hospitality Report*. 2018. № 9. P. 1-14.
3. Gupta P., Srivastava R.K.. Analysis of customer satisfaction in hotel servicequality using analytic hierarchy process (AHP). *International Journal of Industrial Engineering Researchand Development (IJIERD)*. 2011. Volume 2. Issue 1. Pp. 59-68.
4. Laškarić M. Development of loyalty programmes in the hotel industry. *Tourism and Hospitality Management*. 2013. Vol. 19, No. 1, Pp. 109-123.

Бившева Л.О., к.е.н, Кондратенко О.О., асист., Попова К.С.

Донбаська державна машинобудівна академія

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ

Самоменеджмент - це техніка, яка полягає в умінні “ставити перед собою професійні цілі та досягати їх, організувати свою роботу, правильно використовувати час та ефективно співпрацювати з колегами”

Основні соціальні складові самоменеджменту:

самопізнання (пізнання самого себе, свого місця й своєї ролі в цій дійсності);

самоорганізація (організація свого життя й діяльності);

самовиховання (формування пріоритетних якостей);

саморегуляція (підтримка внутрішньої рівноваги);

Самопізнання має своєю метою пізнання себе як особистості, як керівника, своїх властивостей і здібностей, своїх сильних і слабких якостей, усвідомлення своїх взаємин з іншими людьми, освоєння образів, ідей і речей об'єктивного миру, спробу розібратися в розумінні сенсу життя й кар'єри, у своєму внутрішньому світі, у призначенні й покликанні. Самопізнання неможливо без оцінки себе в порівнянні з іншими людьми.

Самопізнання містить у собі пізнання наступних компонентів: сенс життя, покликання, інтереси, потреби, мотиви, ідеал (образ "внутрішньої мети" і діяльності), мрії (уява, спрямована в майбутнє, у перспективу життя й діяльності), переконання (зрозумілі й відчуті людиною судження й думки, в істинності яких він не сумнівається і якими керується в роботі), віра в себе, здатності

Інструментарій самопізнання:

концентрація - фокусування й часткова фіксація уваги на якому-небудь внутрішньому або зовнішньому об'єкті;

споглядання - почуттєве пізнання, пов'язане з одержанням інформації про себе через органи почуттів і утворення відчуттів, сприйнятів і подань;

спостереження - цілеспрямоване, планомірне сприйняття;

уява - створення образів - подань нового, тобто того, що в минулому дана людина не сприймала, із чим раніше не зустрічався, виникнення наочного образу того, що ще тільки буде створено;

інтуїція - це внутрішній зір, внутрішній голос, упевненість у тім, що потрібно діяти певним чином.

Самоорганізація своєю метою має оволодіння методологією й методикою організації життя й діяльності з, розвиток здібностей і вмінь шляхом самонавчання, самовиховання, самоконтролю й т.д. Самоорганізація містить у собі наступні компоненти: здатність до самоаналізу, самоконтролю, саморегуляції, уміння передбачати, цілеспрямованість, самостійність, рішучість, наполегливість, мужність, енергійність, ініціативність, самовладання, стриманість, самокритичність, самодисципліна, терпіння.

Самовиховання своєю метою має самоврядування особистості, свідому, цілеспрямовану, творчо перетворюючу діяльність, у ході якої індивід вольовим зусиллям, відповідно до вибраної мети, по вимогах зовнішніх обставин розвиває в собі соціально й особистісно значимі природні задатки й здатності, нові якості, звільняючись від звичок і властивостей, що заважають його самореалізації й успіху.

Бившев Р.О., к.е.н., Попова К.С., Лунякіна Є.С.

Донбаська державна машинобудівна академія

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПОСЛУГА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Невіддільність виробництва і споживання послуг означає, що послуги здебільшого виробляються і споживаються одночасно, тобто розпочинати надання послуг можна тільки після отримання замовлення або з появою клієнта. Саме тому виробництво і споживання послуг тісно взаємопов'язані.

Взаємопов'язаність виробництва і споживання нематеріальних послуг є найхарактернішою особливістю, яка відрізняє їх від інших об'єктів комерційної діяльності. У зв'язку з невіддільністю виробництва і споживання послуг у процесі їх купівлі-продажу контакти між суб'єктом, який надає послуги, і суб'єктом, який набуває їх (клієнтом), можуть мати такі особливості :

– відокремленість послуг від споживача, тобто надання послуг без особистої його присутності (хімічна чистка одягу, прання білизни, ремонт помешкань), а також надання послуг за допомогою письмових комунікацій (навчальний курс), технічних засобів (комп'ютерні інформаційні системи, банкомати);

– невідокремленість послуг від споживача (стоматологічні послуги, послуги з дошкільного виховання, послуги пасажирського транспорту та ін.);

– відокремленість послуг від працівників сфери обслуговування (послуги електронної торгівлі, реалізація товарів за допомогою торговельних автоматів, дистанційна форма навчання та ін.);

– невідокремленість послуг від працівників сфери обслуговування (лікувально-оздоровчі послуги, особисте обслуговування в готелях та ін.).

Включення покупця у процес виробництва і надання послуг означає, що їх реалізація, на відміну від торгівлі товарами, потребує особистої участі, більшої уваги, контактів, отримання інформації від споживача.

Послуги неможливо зробити завчасно та зберігати для подальшої реалізації. Наприклад, незайняті кімнати у готелі, непродані авіаквитки не можуть бути відновленими. У зв'язку з цим, якщо потужності щодо надання

послуг переважають попит на них, це спричинює зниження дохідності або вартості послуг.

Коливання попиту на послуги поширюється майже на всі їх види і різновиди. Як правило, він змінюється залежно від пори року, днів тижня. Таке коливання може спричинити серйозні проблеми для фірм, що надають певні послуги. Наприклад, влітку зі збільшенням потоку пасажирів необхідно істотно збільшити кількість транспортних засобів, щоб задовольнити попит на пасажирські перевезення.

Нездатність послуг до зберігання в умовах постійного попиту не є неподоланною проблемою, оскільки завжди можна оновити технологію, удосконалити систему їх надання, а відтак збільшити обсяги робіт, підвищити їх дохідність. Це потребує від фірм-виробників ефективної, постійно оновленої стратегії, покликаної забезпечити відповідність попиту і пропозиції на послуги різними шляхами.

Борисевич Є.Г., Козир А.О.

Одеська національна академія зв'язку ім. О.С.Попова

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ СПІВРОБІТНИКА В ОРГАНІЗАЦІЇ

В умовах реально функціонуючої організації формування складу та змісту повноважень нерідко починається з жадання загального науково-методичного підходу до вирішення проблеми. При цьому послідовно і предметно визначаються місце і роль конкретної посади в традиційному підрозділі організації і її організаційну структуру.

Значна частина реально прийнятих складів повноважень, що встановлюються офіційними документами конкретних організацій, так і залишається у вигляді загальних типових, чітко невизначених перерахувань і формулювань. Таке формальне подання і закріплення безпосередньо не визначених повноважень нічого не дає, але відображає вельми небезпечну для організації тенденцію. Вона проявляється в тому, що даний стан, з одного боку, цілком очевидно влаштовує, а з іншого - латентно утримується як власне виконавцями, так і їх безпосередньо діючими керівниками. Сформоване положення характеризує тенденцію до збереження невизначеності повноважень за двома стійко визначеними категоріями суб'єктів.

Перші в результаті невизначеності складу та змісту власних повноважень отримують можливість «звільнення» від виконання чітко визначеного складу конкретних посадових обов'язків. Їх загальне представлення складається на основі типового або зразкового перерахування прав і обов'язків в посадовій інструкції та інших матеріалах. Разом з тим, адаптована до реальних умов застосування версія виконавця про поставлені йому посадові обов'язки і надання прав, як правило, істотно відрізняється від практичних вимог керівника.

Друга категорія використовує дану невизначеність з метою безпосереднього розширення власних фактичних можливостей функціонального завантаження підлеглих. Причому на практиці це забезпечує становище, при якому за підпорядкованими разом з дійсно необхідними обов'язками закріплюють виконання і специфічних складів, що виходять далеко за рамки

безпосередньо передбачених посадою повноважень. Їх фактичне виконання спочатку не може супроводжуватися наданням легітимних прав, в силу чого, як правило, здійснюється латентно. Природно, що і офіційну відповідальність за це, якщо така взагалі присутня, приймає на себе керівник, який вже на суто особисті стосунки з підлеглим забезпечує виконання задуманого.

Необхідно визнати, що наведені позиції у відносини чіткого визначення повноважень отримали масовий вияв в тій чи іншій мірі, що властиве більшості підлеглих і керівників. Практичне розмежування, чіткий розподіл, суворе регламентація складу та змісту реальних повноважень цілком природно стикаються з цілим комплексом не тільки суб'єктивних, а й найрізноманітніших об'єктивних проблем. Навіть однозначна ідентифікація і просте перерахування всього розмаїття практично здійснених в організації повноважень представляють достатньо складне і повністю, можливо, ніколи не вирішуване завдання. Але і це всього лише визначає ступінь його складності, обумовлює необхідність розробки нових методів рішення, але ні в якому разі не є виправданням збереженням в організації функціональної невизначеності та персональної безвідповідальності.

Поява в зв'язку з орієнтацією приватного бізнесу виключно на зростання прибутку тенденція «звалювання в купу» повноважень всіх і кожного ще більше загострює проблему формування повноважень. Без її вирішення контроль власника в принципі неможливий, хоча б тому, що чітко персоніфікована регламентація прав, обов'язків, відповідальності є необхідною умовою постановки задачі програмування і комп'ютерної інформатизації адміністрування організації. Її можливості і перспективи добре видно на прикладі впровадження не паперових технологій документообігу діловодства в сучасних компаніях.

На фоні всіх цих суперечностей в конструктивно розвиненій організації складається і посилює свій вплив альтернативного розглянутого вище підходу до формування повноважень. Його прояв властиво відповідальним професіоналам, що спираються на нехай численне, але чітке визначення власних повноважень, і пред'являє, відповідно, високі вимоги до колег по роботі. Їх неприхована посадова зацікавленість у встановленні максимально чіткої персональної відповідальності за кожну виділену позицію встановлює актуально затребувані стандарти завтрашніх розробок адміністративного менеджменту.

Сьогодні ж формування повноважень працівника визначається насамперед його посадою, її позиціонуванням в конкретному підрозділі структури і покладеної на нього загальної відповідальності за дотримання вимог, що пред'являються. На формування повноважень працівника самим безпосереднім чином впливає статус займаної ним посади, що визначає його положення та умови взаємодії в організації. І тільки після цього в процес формування повноважень включаються обов'язки, що закріплюють склад професійних функцій визначаються статусом посади та її позиціонуванням в ієрархії організації. Завершує цей процес визначення прав наданих працівнику, прав щодо виконання фактично закріплених за ним посадових обов'язків.

У цілому місце і роль кожної з цих складових у формуванні реальних повноважень співробітника організації можна представити наступним чином (рис..1.).

Рис. 1 Формування повноважень співробітника організації

Література:

1. Борисевич Є.Г., Жуковська Л.Е. Адміністративний менеджмент. Посібник. Одеса 2013

**Студ. Радіонова А.К., студ. Герега М.О., к.т.н., доц. Радіонова О.В.,
ст. викл. Ткаченко Л.О., ст. викл. Коренман Є.М.**

Одеська національна академія харчових технологій, Україна

АНАЛІЗ РИНКУ СЛАБОАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ

Згідно Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» слабоалкогольні напої – алкогольні напої з вмістом етилового спирту від 0,5 до 8,5 % об'ємних одиниць та екстрактивних речовин не більш як 14,0 г/100см³, виготовлені на основі водно-спиртової суміші з використанням інгредієнтів, напівфабрикатів та консервантів, насичені чи ненасичені діоксидом вуглецю [1].

До слабоалкогольних напоїв відносять різні напої, такі як джин-тонік, ром-кола, бірмікси, шейки, сидр, енергетичні напої, молочні коктейлі та т.п. До слабоалкогольних напоїв також відносять і пиво, масштаби споживання якого значно перевершують масштаби споживання всіх позицій категорії слабоалкогольних напоїв, і тому пиво виділяють в окрему категорію напоїв. В даному дослідженні сегмент пива не враховується [2, 3].

Залежно від виду сировини і її вмісту в готовому продукті, слабоалкогольні напої ділять на три основні групи: напої винно- і соковмісні; напої на пряно-ароматичній рослинній сировині; напої з ароматизаторами [3].

Слабоалкогольні напої позиціонуються і націлені на молодь, адже саме молодь швидко і активно реагує на різноманітні нововведення і новинки ринку, що дозволяє новим продуктам проникати на ринок. Залежно від частоти споживання слабоалкогольних напоїв виділяють 4 групи споживачів [2]:

активні споживачі: споживають САН кожен день або кілька разів на тиждень;

регулярні: споживають САН кілька разів на місяць;

епізодичні: споживають САН приблизно раз на місяць;

випадкові споживачі: споживають САН вкрай рідко, можливо одиничний досвід споживання.

Асортимент слабоалкогольних напоїв розширюється. Багато напоїв вже стали класичними і мають постійний попит і широку аудиторію споживачів, а деякі тільки виходять на ринок і завойовують увагу споживачів. Серед таких напоїв можна виділити молочні алкогольні коктейлі і винні напої та коктейлі. Сегментом, що швидко розвивається на ринку САН є сегмент сидру через тенденцію до споживання натуральних продуктів.

На ринку України представлена досить велика різноманітність торгових марок слабоалкогольних напоїв, проте всі вони зосереджені в руках 5 національних компаній, яким належить понад 90% всього ринку в натуральному вираженні [2]:

ГК «Нові продукти» – лідер ринку, який контролює близько 60% всього ринку. Торгові марки компанії – слабоалкогольні напої Shake, King's Bridge, Roger's, Creamel, Revo Alco, енергетичні напої Revo Energy, Pit Bull, Non Stop. Частки ринку по торговим маркам: 27,7% – ТМ Revo, 17,5% – Shake, 10,8% – King's Bridge, 0,48% – Roger's, 0,15% – Creamel.

Корпорація «Оболонь» – класичні слабоалкогольні напої «Бренді-кола», «Ром-кола», «Джин-тонік», «Віскі вишня», нові слабоалкогольні напої «Ice Life» і «Rio de Moxito». Частка компанії «Оболонь» на ринку САН – близько 25%. У 2013 році досягненням компанії стало те, що з появою нової ТМ «Rio de Moxito», їй вдалося всього за рік завоювати 5,2% споживачів.

ТОВ «Кримська горілчана компанія» випускає на український ринок бренд «LONGmixER». Частка компанії на українському ринку – близько 5%.

IBV Regent house London – енергетичний напій ТМ «Ягуар» забезпечує компанії частку на ринку 4,5%.

Компанія «Росинка» – слабоалкогольні напої «Шоколад», «Фейхоа», «Фруктовий фізз», «Горілка лимон», «Горілка журавлина», «Бренді кави», «Біанко», «Мохіто». Частка компанії на українському ринку – 4%.

Імпорт слабоалкогольних напоїв в Україні перевищує експорт даної продукції в 7 разів [2, 4]. 59% всього імпорту – це САН з об'ємною часткою спирту 7%, 31% – більш міцні слабоалкогольні напої, решта – менш міцні напої.

Основним імпортером САН в Україні є компанія ТОВ United Bottling Group (торгові марки Jaguar, Red Devil, Gin Manchester, Cazanova). У структурі загального імпорту підприємство займає частку 61,7%.

На другому місці по імпорту САН в Україні знаходиться компанія Bravo Premium (торгові марки Amore, Bravo, Elle). У структурі загального імпорту підприємство займає частку понад 10%.

Третє місце серед основних імпортерів САН займає ТОВ «Двинский Бровар» (ТМ «Збітень»).

Серед постачальників САН з Європи варто відзначити німецьку компанію Katlenburger (фруктові вина і глінтвейн), італійську компанію Bottega S.P.A. (ігристі напої на основі вина), бельгійську компанію (сидр ТМ Zonk Apple Stassen Over Ice Apple).

Найбільше слабоалкогольних напоїв завозилось з Росії – 73,2%, частка Італії, Німеччини, Білорусі, Франції, Угорщини та Бельгії в структурі імпорту коливається від 1,9 до 5,4%.

Експортом САН з України займається 11 компаній, і тільки одна з них експортує продукцію на постійній основі [2, 4]. Більшість українських виробників постійно шукають нових торгових агентів за кордоном, з якими укладають угоди на невеликі суми і з перспективою на подальшу співпрацю.

Лідером-експортером САН є компанія «Нові продукти». Компанія утримує лідируючі позиції (в загальній структурі експорту займає 82%) завдяки налагодженому постачанню, широкій географії (14 країн) і великому асортименту продукції. Найбільш популярні торгові марки слабоалкогольних напоїв компанії – King's Bridge, Shake, Revo, Creamel, Non Stop.

Основним експортером сидру стала компанія «Роял Фрут Гарден» з торговою маркою «Роял Фрут».

Серед експортерів слід також відзначити компанію Carlsberg с торговими марками Somersby і «Квас Тарас» (концентрація спирту в квасі – 1,2%).

На українському ринку існує досить високий попит на різноманітні слабоалкогольні напої. Кроки доволі логічні з маркетингової точки зору, адже світовий тренд до зменшення вживання міцного алкоголю набуває дедалі більших обертів, споживачі цікавляться відсотком чистого спирту і вибирають напої з мінімальним його вмістом, максимально легкі. Крім того, споживач тягнеться до природних смаків, усе більше вимагає вмісту натуральних фруктових соків і шукає оригінальних поєднань. Відсутність біологічної цінності слабоалкогольних напоїв диктує необхідність розробки нових технологій задля

забезпечення організму людини натуральними, повноцінними і різноманітними продуктами харчування, що є основним завданням харчової промисловості.

Література:

1. Закон України від 19.12.1995 № 481/95-ВР «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» (із змінами).
2. Дослідження українського ринку слабоалкогольних напоїв [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/issledovanie-ukrainskogo-rynka-slaboalkogolnyh-napitkov.html>.
3. Радионова О.В. Разработка технологии слабоалкогольных напитков на винной основе / О.В. Радионова, Л.А. Осипова // Наукові праці ОНАХТ. – Одеса: 2008. – Вип. 34. – Т. 2. – С. 194-198.
4. Ринок слабоалкогольних напоїв: світові тенденції і що п'ють українці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1726037-rinok-slaboalkogolnikh-napoyiv-svitovi-tendentsiyi-i-scho-pyut-ukrayintsi>.

Účetnictví a audit

Несіпбай Олжас Мұратұлы, магистрант

Л.Н.Гумилев атындағы ЕНУ, Нұр-сұлтан, Қазақстан

ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПОРЫНДАҒЫ ЕСЕП САЯСАТЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ ҚОЛДАНУ ӘДІСТЕМЕСІ

Кіріспе. Есеп саясаты - бұл қаржы есептілігін дайындау және ұсыну үшін кәсіпорын пайдаланатын қағидаттардың, әдістер мен рәсімдер жиынтығы, яғни кәсіпорынның өз қызметінде қолданыстағы нормативтік-құқықтық актілер мен ерекшеліктерді қолдана отырып, нақты және нақты әдістерді, бухгалтерлік есептің формаларын және әдістерін таңдау болып табылады.

Халықаралық стандарттар негізінде, бухгалтерлік есепті жүргізу процесінде ерекше назар және басты екіпінділік бухгалтерлік есепті жүргізуші жұмысшының кәсіби пікіріне аударылады.

Сондықтан есептік саясаттың болуы, әрбір қызығушылық танытқан тиісті біліктілікке ие тұлға - аудитор немесе серіктес болса да бухгалтерлік есепте көрсетілетін қаржылық көрсеткіштерді дұрыс түсінуге көмектесіп отырады.

Бұдан шығатын қорытынды - әрбір кәсіпорын үшін есепке алудың ерекшеліктері оның есеп саясатында көрініс табуы қажет.

Есеп саясаты компания басшысының бұйрығымен бекітілген ұзақ мерзімді тұрақты әрекет ету құжаты ретінде әзірленеді.

Есеп саясаты кәсіпорын активтеріне, міндеттемелерге, меншікті капиталға, кірістер мен шығыстарға қатысты қалыптасады. Әрбір бөлімде көрсетіледі:

- бухгалтерлік есепті жүргізу және қаржылық есепті құру әдістері;
- есеп саясатын құрудың бастапқы ережелерімен негізделеді;
- есеп саясаты ағымдағы ішкі нормативтік жағдайға сәйкес жасалады (жергілікті бухгалтерлік құжаттар әзірленді, жеткізушіден дайын өнімге дейін қорлардың өту тәртібі және т.б.).

Қажет болған жағдайда жаңа есептер әзірленеді немесе қолданыстағы лауазымдық нұсқаулықтарға, ережелерге, құжат айналымының сызбаларында өзгерістер енгізіледі, олар есеп саясатының қосымшалары болып табылады немесе басшы бұйрықтары бойынша тәуелсіз құжаттар ретінде бекітіледі.

Есеп саясатына өзгерістер енгізу қолданыстағы стандарттар немесе заңнамада өзгерістер болған жағдайда ғана мүмкін болады. Есеп саясатына енгізілген әрбір өзгеріс бұйрықпен бекітіледі.

Есеп саясатын әзірлеу кезінде қаржы есептілігінің сапалық сипаттамаларын пайдалану қажет [11, 78 б]:

есептеу қағидасы - операциялардың нәтижелері пайда болған кезде танылады және есеп жазбаларында көрсетіледі және олар жататын кезеңдердің қаржылық есептілігіне енгізіледі.

үздіксіз қызмет - есеп саясаты ұйымның үздіксіз жұмыс жасайтынын және жақын болашақта операцияның салмағы болатынын ескере отырып дайындалады.

маңыздылық - пайдаланушыларға дұрыс экономикалық шешім қабылдауға мүмкіндік берсе, ақпарат маңызды.

- сенімділік бес қағида бойынша қамтамасыз етілуі керек:

- шынайы ұсыну;

- бейтараптық;

- толықтығы;

- нысанға қатысты мәннің басым болуы операциялардың нысан бойынша емес, мәні бойынша көрсетілуін білдіреді; Мысалы: қаржылық жалдау мәні бойынша- сатып алу, ал нысан бойынша - жалдауболып табылады;

- консерватизм немесе сақтық; мысалы: кірістердің жоғарылауына жол бермеуге болмайды, ал шығындарды азайту керек;

түсініктілік - есеп пайдаланушыларға түсінікті болуы керек;

- маңыздылық - қаржылық есептіліктің бабтарындағы кемшіліктер немесе бұрмаланулармаңызды деп есептеледі, егер олар қолданушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етсе;

- салыстырмалылық - бірдей есеп әдістерін пайдаланған кезде ақпарат салыстырмалы.

Есеп саясаты компаниямен дәйекті түрде қолданылады және ұлттық заңнамада көзделген жағдайларда ғана өзгертілуі мүмкін. Есеп саясатындағы өзгерістер, егер бұл өзгеріс қаржылық есептіліктегі оқиғалар мен мәмілелердің сапасын жақсартуға әкеліп соқтырса, мүмкін [12, 36 б].

Есеп саясатындағы өзгеріс ретінде келесілер қарастырылмайды:

- егер бұрын тіркелген оқиғалардан айтарлықтай ерекшеленетін оқиғалар немесе операциялар үшін есеп саясаты қабылданса;

- егер оқиғалар мен операцияларды есеп саясатының қабылдануынан бұрын орын алған немесе елеусіз болатын оқиғалар мен операцияларға қатысты болса.

Есеп саясатындағы өзгерістер ретроспективті немесе перспективалы түрде жасалуы мүмкін.

Ретроспективті тәсіл өткен оқиғаларға қатысты жаңа есеп саясатын қолдануды ұсынады.

Перспективалы тәсіл есеп саясатын өзгерту күнінен кейін болған оқиғаларға ғана қолданылады.

Ретроспективті тәсіл - есеп саясатындағы өзгерістерге басты көзқарас және жаңа есеп саясаты әрдайым әрекет етіп отырғандай ақпаратты ұсынуды қамтитын тәсіл болып табылады. Бұл тәсіл алдыңғы кезеңдерге қатысты кез-келген соңғы түзету сомасы жеткілікті анықталған кезде қолданылады.

Есептілікте ұсынылмаған кезеңдерде түзетулер қажет болған кезде бөлінбеген пайда балансында тиісті өзгерістер қаржы есептілігінде ұсынылған кезеңдердің ең ерте басында жасалады [13, 122 б].

Кейінгі кезеңдердің кез-келгенінің ағымдағы кезеңіне айтарлықтай әсер ететін есеп саясатындағы өзгерістер келесі кезеңдерде ашып көрсетілуі тиіс:

- өзгеру себептері;
- ағымдағы үшін және әрбір ұсынылған кезең үшін түзету сомасы;
- салыстырмалы ақпаратқа енгізілген кезеңдер алдындағы кезеңдерге қатысты түзету сомасы;
- салыстырмалы ақпараттың қайта есептелуі немесе қайта есептелмеуі, мұны іс жүзінде мүмкін еместігіне байланысты.

Есептің рұқсат етілген балама тәртібі. Егер есептің негізгі ережесін қолдануға мүмкіндік болмаса, алынған кез келген түзету ағымдағы кезеңдегі

таза кірісті немесе залалды есептеу үшін қосылуы тиіс. Салыстырмалы ақпарат өткен кезеңдегі қаржылық есептілікте ұсынылуы керек. ҚЕХС (IFRS) жаңа есеп саясатын тұрақты түрде қолдануды ескере отырып, алдыңғы кезеңдердегі таза кірісті немесе шығынды көрсететін қосымша ақпаратты ынталандырады [14, 65 б].

Есеп саясатындағы өзгерістердің маңыздылығы және балама әдістерді қолдану мыналарды ашып көрсетуді талап етеді:

- өзгеру себептері;
- ағымдағы кезең үшін таза пайдада немесе залалда танылған түзету шамасын;
- болашаққа қатысты ақпарат ұсынылатын әрбір кезеңге енгізілген түзету сомасы және қаржы есептілігіне енгізілген кезеңдер алдындағы кезеңдерге қатысты түзету шамасын.

Қосымша ақпаратты ұсынудың қолданыста жарамсыздығы ашылу тиіс. Әртүрлік кәсіпорындарда бухгалтерлік есептің бір және сол әдісін енгізетін есеп саясаты, әр түрлі болады.

Бағалаудың белгілі бір әдістерін таңдау, калькуляция, шаруашылық операциялардың көрсетілу тәртібі және т.б. есеп саясатын қалыптастыру кезінде кәсіпорынның еркіндік дәрежесін білдіреді.

Түсіндірме жазбада есеп саясатының ережелерінің ашылуы [15, 92 б].

Қаржы есептілігінің түсіндірме жазбасында ұйым мынадай есеп саясатын ашып көрсетуі тиіс:

- қорлардың есебі;
- негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді және инвестициялық жылжымайтын мүлікті тану және амортизациялау (№ 56 ХҚЕС (LAS) 40 сәйкес, егер есеп үлгісі өзіндік құны бойынша таңдалса, онда инвестициялық жылжымайтын мүлік ХҚЕС (IAS) 16 сәйкес, яғни, есепке алынады. құнсызданудан жинақталған амортизацияны шегеріп тастайды);
- табысты тану;
- бірлескен қызмет туралы ақпарат;
- шоғырландыру қағидаттары, еншілес және қауымдасқан компаниялар туралы ақпарат;

- арыздар бойынша шығындарды және басқа шығындарды қаржыландыру;
- салықты, оның ішінде кейінге қалдырылған салықтарды есепке алу;
- резервтерді тану және бағалау тәртібі;
- инфляция есебі;
- жал есебі;
- шетел валютасын қайта есептеу;
- сегменттер туралы ақпарат және сегменттер арасында шығындарды бөлу үшін негіз және т.б.

Жоғарыда аталған тізім шартты болып табылады, өйткені ол ұйымның есеп саясатын ерекшелігін ескермейді.

Қателерді түзету.

ХҚЕС 8 (IAS)-ына сәйкес, есеп саясатында тек қанамаңызды қателер ғана түзетіледі. Елеулі қателер ретроспективті жолмен түзетіледі, кезеңнің басындағы бөлінбеген пайданың кіріс балансына түзетулер және меншікті капиталдың басқа компоненттері барлық кезеңдерде жинақталған түрде түзетіледі.

Маңызды қателердің мысалдары:

- математикалық қателердің нәтижесі;
- есеп саясатын қолданудағы қателіктер;
- ақпараттағы бұрмалаудың, кемшіліктердің, алаяқтықтың нәтижесі.

Есептеулердегі өзгерістер, егер ол тек осы кезеңге немесе осы өзгеріс болған кезеңде немесе егер ол екеуіне де әсер етсе, өзгерістер болған кезеңде пайдалар мен шығындар туралы есепте болашақ түрде танылады. Қателерге қатысты ақпаратты ашу туралы шешім қабылдаған кезде негізгі критерий ретінде бұл түзетудің маңыздылығы табылады. Түзету маңыздылығы олардың әрқайсысы үшін бөлек анықталады [16, 58 б].

Егер қатені түзету қарапайым қызметтен үскен пайда мөлшеріне немесе таза пайданың мөлшеріне маңызды әсер ететін болса, онда бұл түзету туралы ақпарат қаржы есептілігінде ашып көрсетіледі.

Алдын ала, есеп саясатын қалыптастырғанға дейін, қаржылық ақпараттың көлемін, оның есеп беру мақсатының оның тағайындалуын, салық салуды,

ұйымның шаруашылық қызметін басқаруды және бақылауды, сондай-ақ оның қалыптасу мерзімін білу қажетті болады.

Есеп саясаты ұйымның алдағы қаржы-шаруашылық қызметінде басқару, бақылау, талдау және жоспарлау үшін жеткіліктілікке ие болуы тиіс. Есеп саясаты қаржы және статистикалық есептілікті дайындау кезінде қолданылуы тиіс, сонымен бірге басқару және салықтық есепке алу үшін негіз болып табылады. Бухгалтерлік құжаттар және бухгалтерлік есеп регистрлеріне негізделген салықтық есепке алу тұрғысында салық заңнамасының талаптарын ескеру қажет. Есеп саясаты толық мөлшерде және көлемде қолданылуы керек, оның есепті кезеңде өзгеруіне жол берілмейді. Есеп саясатын қолдану шарттары мен талаптары:

- ұйымды мүліктік оқшаулануы, яғни, ұйымның балансында осы ұйымға жататын активтері мен міндеттемелері көрсетіледі. Ұйымның (құрылтайшылардың) және өзге де ұйымдардың иелерінің активтері мен міндеттемелері бөлек есепке алынады;

- ұйымның қызметінің сабақтастығы, ұйымның жақын болашақта қызметтерін жалғастыруға ниетті екендігін және оның қызметті жоюға немесе елеулі түрде азайтуға ниеті жоқ немесе қажет етпейтінін куәләндырады. Сондықтан міндеттемелерді орындау қолданыстағы ережелерге, рәсімге және белгілі бір мерзімге сәйкес орындалады;

- есеп саясатын қолданудың бірізділігі, ұйымның есеп саясатын, бір есеп беру кезеңінен келесі есеп беру кезеңіне дәйектілікпен қолданатын шарты жағдай;

- шаруашылық қызмет фактілерінің уақытша анықталуы, яғни ұйымның қаржы-шаруашылық қызметінің фактілері осы фактілерге байланысты ақша қаражаттарының келіп түсуі немесе төленуінің нақты уақытына қарамастан, олар орын алған есептік кезеңге қатысты екенін білдіреді [17, 46 б].

Есеп саясаты қамтамасыз етуі қажет:

- қаржы-шаруашылық қызметтің барлық операцияларын бухгалтерлік есепте көрсетілуінің толықтығы;

- жасырын резервтерді құруға кедергі келтіретін ықтимал кірістер мен активтерге қарағанда шығыстарды (шығындарды) және міндеттемелерді бухгалтерлік есепке алуға үлкен көлемде дайындығы;

- қаржы-шаруашылық қызметтің тек қана құқықтық формасына ғана емес, сондай-ақ фактілер мен іскерлік жағдайлардың экономикалық мазмұнына негізделген фактілердің бухгалтерлік есепте көрінуі;

- есеп шоттары бойынша айналымдар мен қалдықтардың аналитикалық есебінің көрсеткіштері, сонымен қатар ағамдағы есеп көрсеткіштерінің бухгалтерлік есептіліктегі көрсеткіштерімен сәйкестігі;

- шаруашылық қызметінің жағдайы мен кәсіпорын көлеміне негізделген ұтымды және экономикалық бухгалтерлік есепті жүргізу.

Қорытынды. Сонымен қорытындылап кететін болсақ біздің пікіріміз бойынша есеп саясаты дегеніміз ұйымның бухгалтерлік есепті жүргізу ережелерін қолдану саласындағы мүдделерін қорғайтын құжат болып табылады. Онда есепке алудың принциптері мен әдістерін пайдалана отырып, шаруашылық қызмет туралы шынайы және жедел ақпарат алуға мүмкіндік беретін нормалар көзделуі қажет.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР КӨЗІ

1. Алиев М.К., Алтынбеков М.А., Тусибаева Г.С., Юсупов У.Б., Есенбаева А.Е. Қаржылық есеп. Оқу құралы.- Астана: ҚазЭҚХСУ, 2017.-294 б.
2. Нұрсейтов Е.О. «Ұйымдардағы бухгалтерлік есеп». Оқу құралы Алматы, «Издательство LEM», 2010.-245 б.
3. Мырзалиев Б.С., Әбдішүкіров Р.С. Кәсіпкерлік қызметте бухгалтерлік есепті ұйымдастыру: Оқулық. – Алматы. Экономика 2013 – 384 б.
4. Садиева А.С., Жуматов М.К., Тлеуова Э.М., Акимова Б.Ж., «Халықаралық қаржылық есептілігі стандарттарына сәйкес бухгалтерлік есеп» Астана: Қаржы жүйесі органдарының мамандарын даярлау, қайта даярлау және біліктілігін арттыру орталығы АҚ, 2011.- 393 б.
5. Алиев М.К. Международные стандарты финансовой отчетности: Учебное пособие. – Алматы, Казахская академия транспорта и коммуникации им. М.Тынышпаева, 2009. -С. 129.

6. Акимова Б.Ж., Тулешова Г.К., Сапарбаева С.С. Продвинутый финансовый учет: Учебное пособие. -Алматы: Экономика, 2017-232с им. М.Тынышпаева, 2010-194с.
7. Алиев М.К., Жетесова М.Т., Шамуратова Н.Б.. Финансовый учет 1. Учебное пособие – Астана: ТОО Мастер По, 2014. – 157 с.
8. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары-://
www.Минфин.kz

Магістр Павлова Ю.В.

НТУ Дніпровська політехніка, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ЗАПАСІВ.

Важко уявити в наш час підприємство в діяльності якого не були б задіяні запаси, тому питання їх обліку та аудиту є дуже важливим і актуальним. Запаси потрібні всюди: для виготовлення продукції, адміністративних потреб, реалізації, тощо. Функціонування будь-якого підприємства супроводжується кругообігом ресурсів, значне місце в яких займають запаси. Стан, формування й використання запасів є визначальним чинником забезпечення конкурентоспроможності підприємства. В зв'язку з цим необхідністю стає дослідження та удосконалення обліку, контролю та аналізу ефективності використання запасів на підприємствах.

У сучасних умовах на торгівельних підприємствах особлива роль надається раціональному та ефективному використанню обігових коштів, значною складовою частиною яких є товарні запаси. Правильна організація бухгалтерського обліку товарних операцій дозволяє своєчасно отримувати інформацію про наявність, надходження, стан товарних запасів, виконання договірних зобов'язань постачальниками і покупцями товарів, їх відвантаження і реалізацію, розрахунки с бюджетом з ПДВ, забезпечує поточний контроль за збереженням і ефективністю використання. Успішність роботи підприємства залежить від наявності необхідного об'єму запасів, які потребують належного обліку. Основним стандартом, який регулює їх рух є стандарт «Запаси».

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання організації сучасного обліку виробничих запасів до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому. Даною проблематикою було зацікавлено багато економістів. Питання сутності

виробничих запасів з різним ступенем теоретичного і практичного висвітлення розглянуто в багатьох сучасних виданнях

Вивченню проблем організації та методики обліку товарних запасів присвячені праці вітчизняних і зарубіжних учених та фахівців – Атамас П.Й., Бутинця Ф.Ф., Бутафіна І.В., Вериги Ю.А., Гринів Б.В., Грабової Н.Н., Зоріна О.А., Костюченко В.І., Крутової А.С., Лантоні Р., Литвиненко М.І., Маркса К., Тейлор В.Н. та ін. Значний внесок у дослідження організації та методики контролю запасів зробили такі вчені, як Дорош Н.І., Пилипенко І. І. Теоретичною основою дослідження аналізу ефективності використання запасів є наукові праці таких учених, як Басенко О.В., Болюх М.А., Бороненкової С.А., Круглова Є.А., Стерлігова А. Н.

Однак, тема обліку та контролю запасів надалі залишається актуальною. Її треба ще досліджувати та розкривати для подальшого вивчення та удосконалення рішень щодо поліпшення контролю над використанням виробничих запасів на підприємстві. Узагальнюючи думки різних науковців та дані нормативних документів, вважаємо, що виробничі запаси доцільно розглядати як складову запасів підприємства, а сутність виробничих запасів як об'єкта обліку полягає в тому, що виробничі запаси – це елемент запасів, який є активом та сукупністю предметів праці, які перебувають на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які придбані зі сторони або самостійно виготовлені й призначені для використання як у виробничому процесі, так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання в одному операційному циклі. Розуміння економічної сутності виробничих запасів сприятиме формуванню їх правильної класифікації та вдосконаленню їх подальшого обліку на підприємстві.

Для забезпечення контролю наявності і руху товарних запасів слід:

Обов'язково забезпечити ведення бухгалтерського обліку товарних запасів на підприємстві;

Забезпечити своєчасне та правильне оформлення всіх операцій , пов'язаних з запасами;

Забезпечити збереження запасів у спеціально відведених для цього місцях;

Ведення кількісного обліку запасів у місцях їх зберігання;

Проведення перевірки фактичної наявності запасів.

Для успішного ведення бухгалтерського обліку рекомендовано також розкрити наступну інформацію у приказі про облікову політику підприємства : метод оцінки вибуття запасів, за яким порядком буде визначатись собівартість реалізованих запасів, облік ТЗР ,порядок та одиниці аналітичного обліку запасів.

Підводячи підсумки проведеного дослідження, можна зробити наступні висновки.

1. Узагальнюючи приведені підходи до визначення терміну «запаси», можна розуміти під ними активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності, перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва, утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. Присутність значної кількості запасів на підприємствах промисловості здатна спричинити як негативний, так і позитивний ефект на загальний економічний стан підприємства

2. Ефективна система управління запасами дозволить керівництву отримувати якісну інформацію про наявність та рух запасів. Від правильності ведення обліку, контролю та аналізу запасів залежить достовірність даних про отриманий підприємством прибуток та збереження самих запасів. Метою обліку запасів є формування релевантної інформації про стан і рух запасів на підприємстві для забезпечення ефективності діяльності підприємства в умовах становлення інформаційної економіки. Завданнями обліку запасів є забезпечення дотриманням вимог Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», інформаційне забезпечення ефективності управління запасами

Об'єктами обліку запасів є запаси, що надійшли (від постачальника, за операціями з давальницькою сировиною, як внесок до статутного капіталу, безоплатно одержані, з інших джерел), запаси, що зберігаються (власні, на відповідальному зберіганні), запаси, що вибули (у виробництво, на господарські потреби, реалізовані на сторону, інше вибуття).

3. Питання обліку, контролю та аналізу запасів в Україні регламентуються низкою нормативно–правових актів, які включають

Цивільний, Господарський та Податковий кодекси, Законами України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудиторську

діяльність», Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», 16 «Витрати», 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкцією «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань та іншими.

Література

1. Кащена, Н. Б. Удосконалення методики аналізу виробничих запасів підприємства / Н. Б. Кащена, О. В. Цуконова // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2011. – № 2. – С. 128–135.

2. Демченко Т. А. Проблеми обліку виробничих запасів та напрями його вдосконалення на підприємстві [Електронний ресурс] / Т. А. Демченко, Л. А. Чвертко // Економічні горизонти. – 2017. – № 1 (2). – С. 48–56. – Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/jspui/bitstream/6789/8093/1/Demchenko_Chvertko.pdf

3. Вибуття запасів [Електронний ресурс] : оцінка та відображення в обліку. – Режим доступу: https://bizresurs.com.ua/taxes/gospoper/bo_2_5_4_obliczapasy.html

4. **НП(С)БО 123** — Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси», затверджене наказом Мініфіну від 12.10.2010 р. № 1202.

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9 «Запаси» за станом на 20.10.99 р. № 246 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 22.03.2019).

6. Наказ Міністерства фінансів України №2 від 10.01.2007 р. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1449-97-%D0%BF> (дата звернення: 15.02.2019).

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Posílení role veřejného činitele v současné fázi vývoje společnosti

Юськов Г. М.,

здобувач

Міжрегіональна академія управління персоналом

МОДЕЛЬ ДВОСТОРОННЬОЇ СИМЕТРИЧНОЇ PR-КОМУНІКАЦІЇ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ

Діалогова, суб'єкт-суб'єктна парадигма є принципово новою (в теоретичному і практичному відношенні) моделлю побудови PR-комунікації. Однак сьогодні вона широко розглядається в науковій літературі і набуває все більше число прихильників серед дослідників.

В рамках суб'єкт-суб'єктної парадигми, PR-взаємодія органів управління та громадськості розглядається як діалог, який базується на принципах рівноправності, взаємної поваги, наявності спільних інтересів. Відповідно до такої концепції, в формуванні PR-концепції органу управління масова аудиторія має такі ж права, що і представники адміністрації. Таким чином, в рамках суб'єкт-суб'єктної методологічної парадигми PR-комунікація здійснюється при активній участі самого суспільства.

Безсумнівно, перевага методів діалогічного комунікації в тому, що вона ґрунтується на радикальному демократичному принципі самоорганізації суспільства шляхом об'єднання громадян в ході комунікації, які не зводять колективні цілі місцевого самоврядування до укладення угоди між протилежними приватними інтересами [1]. Адресат діалогічного PR-комунікації активний, він аналізує отриману інформацію, перш ніж її прийняти або відкинути, вираз їм свою політичну позицію з усіх питань заохочується. У суспільній дискусії воно виражається як думка громадської групи, що відповідає її інтересам.

Діалогічна комунікація навіть не спрямована на інформування, переконання, формування громадської думки. Її завдання ширше, ґрунтовніше і глобальніше. По-перше, соціальний діалог є не стільки засобом управління, скільки самоціллю соціального розвитку. Діалог створює соціальну довіру, сприяє формуванню відкритих і взаємопроникаючих соціальних структур. У цьому контексті феномен громадської думки набуває якісно нові характеристики: воно з форми вираження перетворюється в форму існування соціальної групи [2, с.375]. По-друге, діалог, як невід'ємне, сутнісне,

якісно-визначальне властивість свідомості, створює нові ідеї та смисли, основи до розвитку як для кожного із суб'єктів, так і для спільноти громадян в цілому.

Однак модель двосторонньою симетричною PR-комунікації органів управління та громадськості поряд з очевидними перевагами має і недоліки. Недолік моделі діалогічного комунікації для сучасної України полягає в тому, що вона досить ідеалістично і функціональна швидше в зрілому громадянське суспільство, ніж в умовах перехідного періоду. Очевидно, в суспільстві перехідного типу необхідна орієнтація на діалогічні методи побудови комунікації, щоб не тільки носії думок - органи муніципального управління, а й самі громадяни - як самоврядування - брали участь не тільки у формуванні адекватної картини дійсності, а й в прийнятті реальних управлінських рішень.

Важливим аспектом, який сьогодні часто сприймається як недолік моделі симетричною діалоговою комунікації, є та обставина, що побудова діяльності зі зв'язків з громадськістю за принципом симетричній комунікації вимагає від фахівців зі зв'язків з громадськістю розвитку особливих умінь і навичок, які не затребуваних в монологічного комунікації радянського періоду по моделі «зверху - вниз» [3, с. 89]. Ця проблема (проблема професіоналізму) фахівців, які здійснюють діяльність із зв'язків з громадськістю в органах муніципальної влади, буде розглянута нами нижче.

Існування цієї проблеми безпосередньо пов'язані з тим, що до 90-х років минулого століття у представників органів соціального управління була відсутня сама потреба у встановленні комунікації з керованими. Тільки з початком становлення нових соціально-політичних відносин нового зразка в суспільстві, при владних структурах (спочатку тільки на національному рівні) стали створюватися підрозділи, покликані забезпечити зв'язок з народом, аналізувати стан громадської думки та настроїв громадян і т.д.

За ступенем включеності в процес управління можна виділити наступні типи служб, що діють сьогодні при органах державного і муніципального управління в Україні:

1. Самостійні структурні підрозділи в адміністраціях регіонів.

Ці служби наділені значним обсягом повноважень і функцій. Більш того, такі підрозділи мають можливість вибудовувати власну тактику PR-діяльності. Важливо відзначити, що такі мають служби реальну можливість коригувати управлінську стратегію органів влади, впливати на напрямок вектора соціального розвитку, тобто вони в повній мірі і ефективно реалізують головну - управлінську - функцію.

- 1) самостійні структурні підрозділи, які поєднують діяльність з розвитку громадських зв'язків із взаємодією з ЗМІ;

2) нечисленні, часто складаються з однієї людини, служби, які працюють під керівництвом перших осіб або їх заступників.

Повноваження і функції працівників такого роду служб найчастіше зводяться до повноважень і функцій прес-секретаря. Необхідно відзначити, що принциповою відмінністю прес-секретаря від фахівця зі зв'язків з громадськістю є повна відсутність у першого управлінських функцій. Прес-секретар, працюючи в полі інформації, її аналізу, спілкування з громадянами та пресою, проте, ніяк не вплине на прийняття управлінських рішень. Відповідно до реєстру посад, функція прес-секретаря (службовця групи «Б») - це забезпечення іншої посадової особи (службовцю групи «А») виконання його функцій. Таким чином, прес-секретар ніяк не впливає на зміст управління, відповідно, не виконує тих функцій, які є соціальними функціями PR-служб органів муніципального управління.

3) структурні підрозділи в інформаційно-аналітичних службах органів регіональної та місцевої влади;

4) структурні підрозділи, традиційно знаходяться в складі управлінь, що виконують свої специфічні функції, далекі від діяльності зі зв'язків з громадськістю в строгому розумінні.

Вони діють при органах місцевої та регіональної влади, ще не визначили остаточно мети і завдання служб або поручивши виконання цих завдань іншим структурним підрозділам.

Таким чином, якщо на початковому етапі діяльність PR-служб органів державної і муніципальної влади і управління будувалася частково стихійно, то сьогодні можна стверджувати, що при більшості органів державного управління вже не перший рік функціонують служби зі зв'язків з громадськістю, діяльність яких окреслена з точки зору її цілей, функцій, а також поточних завдань. Крім того, їх діяльність здійснюється в суворих інституційних рамках, в службах працюють професійні фахівці, кваліфікація яких відповідає колу виконуваних ними функцій.

Література:

1. Про затвердження Порядку залучення громадян до формування та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 січ. 2010 р. № 10 // Офіц. вісн. України. 2009. - № 94. - С. 37-40.

2. Хуснутдінов О. Я. Про Концепцію державної політики / О. Я. Хуснутдінов // Зб. наук. пр. УАДУ. - К. : Вид-во УАДУ, 2002. Вип. 1. - С. 374-380.

3. Ярош Б. О. Загальна теорія політики : навч. посіб. для студ. спец. "Політологія" вищ. навч. закл. / Б. О. Ярош, О. Б. Ярош. - Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. - 240 с.

Moderní řízení technologie

Родченко Л.М.

*доктор наук з державного управління, професор
професор кафедри менеджменту Університету державної фіскальної служби
України*

ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНОЇ ВІЙСЬКОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Серед проблем забезпечення національної безпеки особливої гостроти набула зараз проблема реформування і проведення в життя науково обґрунтованої військово-економічної політики. Це обумовлено істотними змінами, що відбулися в геополітичному положенні країни, її економіки і військовій справі.

Військово-економічна політики - це система офіційно прийнятих в державі поглядів і проводиться відповідно до неї діяльність з економічного обґрунтування оборони. Вона покликана забезпечити реалізацію військової політики, виходячи з економічних можливостей держави. Тому основні її параметри знаходять визначеність в процесі вироблення економічної та військової політики. Але військово-економічна політика не автоматично виводиться з економічної і військової, а має відносну самостійність і сама в свою чергу впливає на них, що проявляється в її двоєдиної мети мінімізація економічних витрат і максимізації результатів військової політики. Військові цілі тільки тоді стануть досяжними, якщо будуть економічно забезпечені. Досягнення економічно обґрунтованих військових цілей з якомога меншими витратами - в цьому суть і основна вимога військово-економічної політики. Її активна роль як сполучної ланки зростає в умовах жорстких бюджетних обмежень. У зв'язку з цим необхідно виключити крайності односторонніх підходів: економічно нереальні запити військової політики здатні послабити економіку, а й надмірна "ощадливість" економічної політики можуть завдати великої шкоди обороноздатності країни.

Вдосконалення адміністративно-правових методів управління можуть сприяти: чіткий розподіл і узгодження функцій центральних органів виконавчої

влади при вирішенні завдань забезпечення оборони країни і безпеки держави; нова система військово-адміністративного поділу території країни на стратегічні напрямки і послідовне проведення територіального принципу управління (і забезпечення); єдина система планування військового будівництва, що передбачає розробку довгострокових, середньострокових і короткострокових документів; спеціальний орган виконавчої влади, який взяв би на себе посібник всім оборонно-промисловим комплексом країни. Крім того, необхідно подальше зміцнення законодавчій і нормативно-правової бази регулювання військово-економічної діяльності.

Структурна, технологічна і організаційна перебудова оборонного комплексу повинна бути націлена на своєчасне і безперебійне забезпечення розумних поточних і перспективних військових потреб (в тому числі і в надзвичайних обставинах), створення і підтримання науково-технічної і виробничої бази, необхідної для випуску перспективних і високоефективних систем зброї .

Все це вимагає проведення комплексних наукових досліджень по створенню оптимальної структури та механізму державного регулювання всіх військово-економічних питань, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки; з підготовкою і прийняттям державних рішень.

Економічні аспекти вирішення вищевказаних військових питань і механізми їх вирішення потребують глибшого вивчення. Особливий інтерес представляють моменти підготовки і прийняття рішень з цих питань в перехідний період і пошук шляхів, спрямованих на вдосконалення механізму та оптимізації структури державного регулювання в області виробництва озброєння, роззброєння та військово-технічного співробітництва.

Існує необхідність використання відтворювального підходу до організації та управління військової економікою, який передбачає наявність внутрішньо збалансованою, організаційно взаємопов'язаних системи з розробки та виробництва нових видів озброєнь, екологічно безпечної утилізації та їх реалізації в обсягах, необхідних для підтримання високої обороноздатності країни і розширення ніші на світовому ринку зброї .

Існує потреба створення у всіх силових структурах додаткових економічних підрозділів (управлінь, відділів) для економічного обґрунтування, вироблення економічно ефективного механізму реалізації всіх прийнятих

державних програм, в тому числі по конверсії, виконання міжнародних зобов'язань щодо скорочення і знищення озброєнь, екологічним проблемам. Але це завдання не тільки Міністерства оборони, а загальнодержавного характеру і повинні вирішуватися не в рамках військових витрат, а як самостійні програми державного бюджету і фінансуватися окремо.

При комплексному підході до вирішення військових завдань, доцільно основну частину доходів від військово-технічного співробітництва із зарубіжними країнами та інших позабюджетних джерел спрямовувати на вирішення внутрішніх соціально-економічних проблем оборонно-промислового комплексу та проведення військової реформи.

Тільки скоординована і погоджена військово-економічна політика в оборонних галузях промисловості, системний підхід до вирішення організаційно-економічних проблем в стані впорядкувати весь процес по всьому циклу: від моменту задуму створення військової продукції до її повної ліквідації (утилізації).

Література:

1. Афонін Е.А. Громадська участь у творенні та здійсненні державної політики. К. : Центр сприяння інституц. розв. держ. служби, 2006. 160 с.
2. Шматко Н.А. Феномен публичной политики. Социологические исследования. 2011. № 17. С. 106–112.

Білозір Оксана Володимирівна

Кандидат юридичних наук,

*доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної академії
управління персоналом*

ORCID: 0000-0001-8326-3356

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ЗАХОДИ ШВЕДСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Реалізація цих принципів в сукупності забезпечує соціальну стабільність в сьогоднішньої Швеції. Разом з тим, проведена соціальна політика - не єдиний, фактор що обумовлює-цю стабільність. Ні-менш важлива демократична система Швеції, яка гарантує чітку артикуляцію всіх скарг і вимог громадян на всіх рівнях політичної системи, а також прийняття необхідних заходів. Слід зазначити, що активна соціальна політика, здійснювана державою, ґрунтується на традиціях, закладених ще в першій половині ХХ століття. Усвідомлюючи, таким чином, безсумнівні успіхи шведської моделі, ми розглядаємо її, як, можливий орієнтир для формування загальноєвропейської соціальної політики в умовах інтеграції країн ЄС [3].

Стосовно створення загальноєвропейської соціальної системи, на погляд дисертанта, слід зазначити той факт, що в Швеції високу якість життя громадян ніколи не залежало виключно від соціальної політики. Можливість проведення в Швеції активної соціальної політики обумовлена, перш за все, сильною ринковою економікою з високою продуктивністю і динамічними темпами зростання. А також завдяки населенню з його підвищеним почуттям відповідальності по відношенню до тих, хто відчуває труднощі і позбавлення. Все це разом узятє допомагає забезпечити в країні одну з найбільш справедливих в світі систем розподілу доходів [4, с.15].

Виділимо основні напрямки та заходи шведської соціальної політики, які можна згрупувати в три основні блоки:

1. Соціальний захист і функції обслуговування: соціальні функції, які здійснюються в основному державним сектором, включають в себе турботу про осіб пенсійного віку, які перебувають на утриманні; сімейну політику, що

охоплює заходи по догляду за дітьми; активізацію безробітних; реабілітацію людей з обмеженими можливостями, а також превентивні заходи.

2. Ініціативи, адресовані певним категоріям громадян: непрацевдатним, соціально відокремленим особам, які належать до групі соціального ризику, психічно хворим людям, а також алкогольне та наркозалежне.

3. Основні соціальні виплати: пенсія по старості, дострокова пенсія, виплати через хворобу, посібник породіллям, готівкові виплати, спеціальні посібники [2. с.15].

Як приклад зупинимося на одному з напрямків активної соціальної політики, пов'язаному з розширенням зайнятості:

Залученість в ринок праці в Швеції забезпечує людей засобами до існування, дозволяє їм брати участь в житті суспільства. Тому найважливішим стратегічним завданням шведської соціальної політики є залучення на ринок праці як можна більшого числа людей.

Що включає всіх ринок праці є узагальнюючим поняттям, вбираючи у себе ту частину соціальної політики, яка спрямована на:

прийняття превентивних заходів, що дозволяють протистояти погіршенню становища працівників.

Одним з інструментів активної соціальної політики є реабілітація осіб з обмеженими можливостями. Вона дає реальний шанс зацікавленій людині досягти стійкого положення на ринку праці завдяки підвищенню кваліфікації, перенавчання, навчання [1, с.25]. Велику роль відіграє також створення гнучких умов праці або надання так званої "захищеної" роботи: для осіб, чії можливості працювати обмежені і хто не може отримати роботу або працювати на нормальних умовах.

Література:

1. Корнус В.Г. Пільги з податку на додану вартість та нерівномірність податкового навантаження // Фінанси України. – 2004. – № 1. – С. 20–21.
2. Либанова Э.М. Демографические сдвиги в контексте социального развития // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 1(21). – С. 9–23.
3. Дацій О.І. Зростання якості життя як критерій дій української влади в умовах розвитку інформаційного суспільства // Публічне урядування. – 2016. - № 4 (5) – С. 93-100.
4. Макарова Е.В. Услуги в системе социальной поддержки: проблемы эффективности и информационное обеспечение // Демографія та соціальна економіка. – 2014. – № 2(22). – С. 11–20.

PRÁVNÍ VĚDY

Dějiny státu a práva

Балмуханов Азат Жаксылыкович, Бажанов Александр Сергеевич
Карагандинский государственный технический университет, Караганда
Научный руководитель: Сейдинова Мадина Абдрашитовна, старший
преподаватель кафедры АНК и СГД

ЗАКОН И ПРАВО – ГАРАНТ СВОБОДЫ ЛИЧНОСТИ

Аннотация: В давние времена, когда не было закона, права человека существовали в виде нравственных ценностей. С развитием государство право узаконивалось и тем самым стало гарантом неприкосновенности личности.

Ключевые слова: право, конституционное право, функции государства, свобод, конституция, граждан.

В наше время, а именно 21 веке, мы всецело можем положиться на правовые органы и мы в праве рассчитывать на помощь, охрану и отстаивание государством наших Прав.

Каждый из нас имеет набор личностных и неотчуждимых прав, нарушать которые не должен никто. В свою очередь мы, являясь гражданами страны в которой мы трудимся и живём, обязуемся не нарушать закон и права прочих граждан. На наш взгляд так и должно функционировать грамотное, а самое главное справедливое государство, так как право является его основой.

Ведь каждый ясно мыслящий гражданин может и должен осознавать важность и силу Права и Закона. Как бы то ни было без этих двух не побоюсь этого слова столпов, на котором и зиждется то, что мы именуем Государством, может и будет возможно его функционирование и процветание.

В противном случае при несоблюдение этих двух простых правил появляется риск возникновения упадка государства, что является полной противоположностью государственности, такие понятие как прогресс и регресс плотно ассоциируются с Государством и её отсутствием в частности. Из курса изучения политологии и права нам известно, что любой порядочный гражданин имеет обязанности перед государством, так как в свою очередь государство

имеет целый ряд функции и обязательств перед гражданином, а именно внутренние функции государства:

Правовая функция — обеспечение правопорядка, установление правовых норм, регулирующих общественные отношения и поведение граждан, охрана прав и свобод человека и гражданина.

Политическая функция — обеспечение политической стабильности, выработка программно-стратегических целей и задач развития общества.

Организаторская функция — упорядочивание всей властной деятельности, осуществление контроля за соблюдением законов, координация деятельности всех субъектов политической системы.

Экономическая функция — организация, координация и регулирование экономических процессов с помощью налоговой и кредитной политики, планирования, создания стимулов экономической активности, осуществления санкций.

Социальная функция — обеспечение солидарных отношений в обществе, сотрудничества различных слоёв общества, реализации принципа социальной справедливости, защита интересов тех категорий граждан, которые в силу объективных причин не могут самостоятельно обеспечить достойный уровень жизни (инвалиды, пенсионеры, матери, дети), поддержка жилищного строительства, здравоохранения, системы общественного транспорта.

Культурная функция — создание условий для удовлетворения культурных запросов людей, формирования высокой духовности, гражданственности, гарантирование открытого информационного пространства, формирование государственной культурной политики.

Образовательная функция — деятельность по обеспечению демократизации образования, его непрерывности и качества, предоставлению людям равных возможностей получения образования.

Не зря именно правовая функция стоит на своеобразной вершине этого списка, неоспоримым фактом является то, что именно народ люди населяющие государство и являются его структурной единицей, образуя собой государство. Поэтому первостепенной задачей аппарату, которому и вверено управление, и развитие государства, является охрана, защита, а также соблюдение прав и свобод граждан. Теперь от общего перейдём к частному, право и правовая

функция это всеобъемлющая тема, которую можно анализировать и рассматривать бесконечно долго. Лично для нас как граждан, интересуют тема конституционного права, так как мы искренне верим в свободу и равенство своих и кого бы то ни было прав .

Согласно популярным ресурсам и знаниям, полученным нами в учебном заведении. Конституционное право — отрасль права, закрепляющая в себе основы взаимоотношения личности и государства, конституционные характеристики государства, регламентирующая организацию государственной власти в стране и иные отношения конституционно-правового характера.

Своеобразным ядром конституционного права является - конституция.

Которая в свою очередь имеет в себе свод основ государственности, правил и норм, прав и свобод. Иными словами конституция это - лицо государства, некий неприкасаемый документ, являющий собой политической, идеологическое и юридическое отражение государства.

Конституционное право имеет власть и влияние над многими прочими аспектами права и функций государства, такими как:

физические лица (прежде всего граждане, но также иностранцы, лица с двойным гражданством и лица без гражданства);

государство (посредством государственных органов);

субъекты федерации (в федеративном государстве) и административно-территориальные образования;

социальные и этнические общности (народ, нации и другие этнические группы, классы — в социалистических государствах и др.);

общественные объединения граждан (партии, общественные организации и пр., например, в процессе избирательной кампании).

Таким образом, каждый человек имеет свои права и обязанности перед государством. Каждый из нас должен следовать прописанному закону и Конституции РК. Ведь именно на таких гражданах как мы держится все государство, потому что основа любого государства - это люди, населяющие его. То есть, человек - часть государства. Это накладывает на каждого представителя народа пусть малую, но ответственность за то, что происходит в нашей стране. Поэтому с детства необходимо задумываться о том, как можно было бы улучшить страну и государство, сделать его более приятным местом для жизни.

Конечно, далеко не каждый из тех, кто задумывается, сможет привести и додуматься до чего-то действительно полезного, но, чем больше таких людей будет, тем больше вероятность успеха. Среди нас слишком много равнодушных людей, которые не беспокоятся о том, что будет с нашим государством не только через десять лет, но даже завтра. Эту ситуацию нужно менять, ведь если этого не делать, ситуация постепенно будет только ухудшаться и рано или поздно люди увидят, что вместе с деградацией государства деградировали и они сами.

Литература

1. <https://slide-share.ru/proiskhozhdenie-gosudarstva-prava-267635>
2. https://studopedia.ru/20_16444_samozashchita-prav-i-svobod-cheloveka-i-grazhdanina.html

Ústavní právo

Юринець Ю. Л.,

д.ю.н., доцент,

Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Малихіна А.А.,

студентка Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

СПЕЦИФІКА ЗАКОНОДАВЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Нині Україна перебуває у досить суперечливому становищі, що є наслідком змін у державному апараті. З однієї сторони, наша держава знаходиться на межі змін, які мають вивести її на рівень передових зарубіжних країн, а з іншої - для того, щоб це сталося необхідно забезпечити дієвий механізм реалізації цих змін.

Конституцією проголошено принцип верховенства права, який передбачає право як визначальний регулятор суспільних відносин. Тим не менш, варто зазначити, що саме закон є основною формою реалізації даного конституційного принципу. Тому доцільно наголосити на тому, що провідну роль під час законодавчого регулювання суспільних відносин відведено законодавчому процесу. Саме від того, наскільки закон відповідатиме потребам та інтересам суспільства і від того, наскільки ефективно він буде втілений у життя, залежить відсоток дотримання і виконання цього закону в майбутньому. Саме тому важливо, щоб у розробці закону брали участь ті, на чії потреби та інтереси орієнтований сам законопроект, оскільки саме на них буде покладений обов'язок виконання і дотримання прийнятих положень. Отож, держава має діяти в інтересах не правлячої верхівки, а окремо взятого громадянина своєї держави, реалізуючи усі права, свободи та інтереси кожного [5].

На Верховну Раду України покладений досить широкий спектр функцій, що спрямовані на забезпечення функціонування держави як такої. Виділяють такі головні функції Верховної Ради :законодавча, установча (державотворча, організаційна), функція парламентського контролю, бюджетно-фінансова

функція, зовнішньополітична функція [1]. Із вище наведеного, пріоритетною є законодавча функція, яка полягає у прийнятті законів, їх скасуванні, внесення змін та доповнень, а також призупинення їх в дії.

Оснoву законодавчої діяльності становить законодавчий процес - нормативно-регламентована сукупність послідовно здійснюваних дій щодо розробки, прийняття (зміни) законів та інших законодавчих актів і їх оприлюднення [2].

Законодавчий процес в Україні передбачає такі стадії:

I. Передпроектна стадія: Дана стадія характеризується внесенням пропозиції про необхідність врегулювання певної сфери суспільних відносин на законодавчому рівні до Верховної Ради України. Відповідно до Конституції України право законодавчої ініціативи належить: Президентові України, Верховній Раді України, депутатам Верховної Ради та Урядові України.

II. Проектна стадія: Включає в себе: ухвалення або відхилення рішення про підготовку законопроекту, доручення Кабінету Міністрів або комітету ВРУ дослідити і розробити законопроект, власне розробка законопроекту, його попередня експертиза та редагування, обговорення і його узгодження, прийняття до розгляду пропозицій змін, поправок і доповнень щодо вдосконалення проекту, ухвалення в порядку першого, другого, третього читання;

У разі необхідності – винесення проекту:

а) на обговорення широкого кола кваліфікованих спеціалістів шляхом проведення парламентських слухань, конференцій, “круглих столів” та ін.;

б) на всенародне обговорення [4].

III. Стадія ухвалення законопроекту: Відбувається в результаті голосування (звичайні закони – проста більшість, конституційні – 2/3 кваліфікованої більшості ВРУ) та підготовка відповідної постанови про набрання чинності прийнятого закону. Текст закону протягом 5 днів підписується Головою ВРУ та передаються на підпис Президентові України.

IV. Засвідчувальна стадія: Санкціонування закону главою держави протягом 15 днів.

V. Інформаційна стадія: Промульгація закону - це не лише підписання його главою держави, а й видання спеціального акта, який містить, зокрема, розпорядження про офіційне опублікування закону.

Промульгація закону здійснюється зазвичай актом глави держави - указом, наказом та іншими подібними документами, текст якого в офіційних виданнях передує тексту закону, що промульговується [3].

Закон повинен бути включений до Єдиного державного реєстру нормативних актів, де йому надається реєстраційний код. Згодом текст опубліковується з усіма реквізитами в офіційних виданнях

Отже, виходячи з вище наведеного можна стверджувати про те, що на сьогодні як ніколи гостро постає питання ефективного функціонування законодавчого процесу в Україні. Саме від продуктивності його реалізації залежить ступінь дотримання і виконання прийнятого закону в майбутньому. Конституцією та законами України створено правове підґрунтя для участі громадян у законодавчому процесі України майже на кожному з етапів цього процесу. Також у Конституції та законах України у певних формах закріплено те, що участь громадян у законодавчому процесі нерозривно пов'язана з конституційним правом громадян на таку участь. Дані форми являють собою способи реалізації вище зазначеного права та надають можливості реалізовувати його як шляхом всеукраїнського референдуму, так шляхом участі у роботі ВРУ і її органів та співпраці із суб'єктами законодавчої ініціативи. Саме налагоджена робота та тісний взаємозв'язок учасників законодавчого процесу надасть можливість вдосконалити національну правову систему, враховуючи національний та міжнародний досвід.

Література

1. Законодавчий процес. URL: <https://works.doklad.ru/view/tds14XkJ2sg.html>
2. Юридична енциклопедія. URL: <http://leksika.com.ua/legal/>
3. Законодавчий процес: поняття та стадії процедури ухвалення закону. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/9867/>
4. Стадії законодавчого процесу. URL: <https://studfiles.net/preview/5602826/page:5/>
5. Юринець Ю.Л. Конституційне право України Навчальний посібник. Ужгород : ФОП Бреза, 2014. 368 с.

Юринець Ю. Л.,

д.ю.н., доцент,

Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Усата Ю.,

студентка Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАННІСТЬ: ПРАВОВА ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ІСНУВАННЯ

Більшість сучасних європейських країн задля ефективного забезпечення діяльності представницьких органів державної влади створює систему додаткових гарантій для парламентарів. Основним призначенням даної системи є створення правових, організаційних та інших передумов для належного виконання законодавцями своїх парламентських обов'язків.

В Україні статус народного депутата визначений Конституцією та законами України. Однією із конституційних гарантій є депутатська недоторканність, яка згідно Закону має публічно-правовий характер та не є особистим привілеєм.

Сьогодні в світовій спільноті розгортаються палкі дебати щодо парламентської недоторканності. Деякі схильні вважати її анахронізмом та такою, що суперечить основним засадам конституційного права. Інші ж наполягають на тому, що інститут депутатської недоторканності у різних формах існує у конституціях більшості країн світу. В Україні протягом кількох останніх років, питання недоторканності парламентарів ще більше загострилося та актуалізувалося. Правові дискусії щодо її збереження, скасування чи обмеження тривають ще з 2000-го року. Підставами для таких дискусій є як теоретичне обґрунтування місця і ролі інституту депутатської недоторканності у межах сучасного законодавства України, так і політичні міркування окремих сил, що базуються на групових інтересах [1, с.74].

Згідно з положеннями частини другої статті 80 Конституції України, народні депутати України не несуть юридичної відповідальності за результати

голосування або висловлювання у парламенті та його органах, за винятком відповідальності за образу чи наклеп. [2] Тобто це означає, що навіть після припинення своїх повноважень народний депутат не може бути притягнений до юридичної відповідальності за вищезазначені дії.

Варто зазначити, що депутатська недоторканність також передбачає особливий порядок притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешту народних депутатів України.

У другому читанні Верховна Рада ухвалила закон №7203 "Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)", який має набути чинності 1 січня 2020 року. За відповідний закон проголосували 373 народні депутати. Згідно з його положеннями передбачається вилучення з чинної редакції Основного Закону норми про те, що "народні депутати не можуть без згоди Верховної Ради України бути притягнені до кримінальної відповідальності, затримані чи заарештовані"[3].

На нашу думку, детальнішого розгляду потребують окремі аспекти обмеження депутатського імунітету.

По-перше, з моральної точки зору, після докорінного реформування чинного законодавства народні депутати стануть на один щабель з пересічними громадянами, що значно підвищить розуміння того, що влада та народ складають єдине ціле. Адже умовна диференціація на "низи" та "верхи" змушує суспільство гостро відчувати правову та соціальну нерівність. Також позитивним наслідком скасування депутатського імунітету може стати явне підвищення довіри до державної влади.

По-друге, обмеження недоторканності слугуватиме потужним поштовхом для проведення якісних реформ у діяльності вітчизняних правоохоронних органів. Обмеження депутатського імунітету також виступатиме своєрідною мотивацією для забезпечення захисту від політичних переслідувань саме у такий спосіб - створивши суттєво оновлені правоохоронні структури, які не зможуть бути корумпованими політиками у власних інтересах.

Єдиним негативним моментом обмеження недоторканності парламентарів (його вже зараз з високою долею ймовірності можна прогнозувати), є ризик переслідування з політичних мотивів, якого може зазнати принциповий народний обранець, що виступатиме проти чийхось корупційних інтересів

Проте, відповідно до статті 24 Конституції України, громадяни України, незалежно від матеріального і соціального статусу, повинні бути рівні перед законом[2]. Саме тому, достатньо обґрунтованим виглядає прийняте Верховною Радою України рішення не повного скасування, а лише істотного обмеження інституту депутатської недоторканності (оскільки тією чи іншою мірою вона існує в більшості цивілізованих, демократичних держав).

Література

1. Розвиток публічного права в Україні (доповідь за 2007-2008 роки) / [За заг. ред. Н. В. Александрової, І. Б. Коліушка]. К. : Конус, 2009. 584 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. № 30. с. 141.
3. Проект Закону про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66337

Iurynets J.L.,

Doctor of Laws, Associate Professor

Faculty of Law National Aviation University, Kyiv

Shykeriava D.,

student

Faculty of Law, National Aviation University, Kyiv

ELECTION PROCESS IN UKRAINE: CONCEPT AND STAGES.

According to the Constitution of Ukraine, Ukraine is democratic state. Democracy - means power of the people. But in what way people can use their right to exercise power? The right to make a choice - is one of ways of power's expression. In Ukraine this right is expressed through election.

According to article 69 of Constitution of Ukraine, election process - is one of ways of carrying out people's will expression [1]. People can perform their wishes on the future with the help of election process. It means, that they choose a candidate, who offers the best, in their opinion, plan of actions.

Also election process may be understood in two different meanings:

- as a type of certain activity;
- as a system of legal norms, that regulates this activity [2].

In the first case, election process is just a complex of certain actions, as a result of which - updated warehouse of authorities.

In the second case, election process may be understood as a complex of legal norms, established mainly by Verkhovna Rada of Ukraine in order to regulate the process of people's will expression.

General concept of election process - system of actions, that is regulated by Constitution of Ukraine and other Laws of Ukraine, with the participation of subjects of election process, the main aim of which - to perform bodies of state power.

Also there are a lot of principles, that provide clear and democratic procedure of elections in Ukraine:

Principles of the electoral process should be considered the starting idea of the situation, the basic principles of activity of subjects of the election process. To them,

the electoral legislation of Ukraine belongs (for example, part 2 of article 11 of the Law of Ukraine «On elections of people's deputies of Ukraine»):

1) legality and prohibition of unlawful interference of anyone in the electoral process. This implies that the will of the people during the elections should be legitimate, to be in the way right provided by law. Unacceptable any violations of the law, the rights of subjects of the election process. To ensure this requirement, the legislation of Ukraine envisages the possibility of appealing against the violations taking place in the organization and conduct of elections, and establishes legal liability (criminal, administrative and constitutional law) for violations of the electoral legislation;

2) political pluralism and a multiparty system that ensures competitive, alternative elections, and this, in turn, is an important basis of their democratic character.

3) equality of rights of parties (blocs) - subjects of the electoral process, and equality of all candidates, which is ensured by the same procedure of nomination of candidates for deputies and equal for all parties (blocs), candidates by the conditions of election campaigning, financing of election campaigns at the expense of the State Budget of Ukraine , giving equal rights to candidates, etc .;

4) impartiality of state authorities, local self-government bodies, courts, enterprises, institutions, institutions and bodies, their leaders to parties (blocs), candidates, which provides for the prohibition of granting in one form or another any preference to certain subjects of the electoral process by public authorities, local self-government bodies, their officials and officials and heads of enterprises, institutions and organizations who must be guided by the requirements of the law and disregard corporate interests or personal qualities. other subjects of the election process [4].

Such list of principles is ground for carrying out of electoral process. Moreover, it also can be understood as evidence, that this process has fully legal basis.

Political parties are an important institution of a democratic society, which ensures aggregation and articulation of the interests of various social groups. Interaction among parties in their struggle for power and the exercise of political power by them form a party system. The process of party system formation in Ukraine has been going on for more than 25 years. This publication represents a shortened version of the Razumkov Centre's report, which examines the fundamental stages of the party

system formation in 1990-2017, including intra-party processes, institutional legal and socio-political conditions for their activities and inter-party relations [3].

The concept of election process in Ukraine may be understood as a complex of actions, with the help of which election of new authorities is provided. There are a lot of participants of election process: the people and candidates. Electoral process is carrying out in a certain way, provided by laws of Ukraine, for example Constitution of Ukraine or the Law of Ukraine "About election of the people's deputies of Ukraine".

There is specially determined stages of electoral process: 1) compiling of voter lists; 2) formation of constituencies; 3) formation of polling stations; 4) formation of election commissions; 5) nomination and registration of candidates; 6) campaigning; 7) voting; 8) counting of votes and establishment; 9) establishment of election results and their official publication [4].

As we can see, there are a lot of stages of electoral process in Ukraine. Every stage has its specific aim, without which elections could not be.

Election process in Ukraine - is well-organized set of actions, that provide election of new authorities. This system has legally established stages, which step by step lead us to the new bodies of state power.

Sources

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. ст. 141.

2. Політичний менеджмент (семінари). Поняття, стадії, суб'єкти та об'єкти виборчого процесу. URL: <http://studies.in.ua/politychnyj-menedzhment/3851-ponyattya-stadyi-subyekti-ta-obyekti-viborchogo-procesu.html>.

3. Ukraine`S Party System Evolution: 1990-2017 / Edited by Yu.Yakymenko. – Kyiv: Razumkov Centre, 2017. p.62.

4. Виборчий процес в Україні: поняття та стадії, законодавче регулювання стадій виборчого процесу. URL: <https://studfiles.net/preview/5025761/page:11/>.

Юринець Ю. Л.,

д.ю.н., доцент,

Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Яцун О.Д.,

студентка Юридичний факультет,

Національний авіаційний університет, м. Київ

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Необхідність удосконалення територіальної організації влади, державного управління і зокрема місцевого самоврядування зумовлена процесами конституційно-правового реформування держави і суспільства. Вони більшою мірою є суперечливими, непослідовними, пов'язаними з відсутністю чіткої концепції перетворень. Сучасний етап розвитку місцевого самоврядування характеризується підвищеною увагою до цих проблем як з боку органів державної влади, так і суспільства в цілому, адже місцеве самоврядування як цілісна система являє собою соціальний інститут. Формування ефективної системи публічної влади на місцях у нашій державі є неможливим без урахування міжнародних стандартів, принципів, визначених в Європейській хартії місцевого самоврядування 1985 р. та інших міжнародних актах даної сфері.

Йдучи шляхом міжнародних орієнтирів, місцеве самоврядування в Україні має чимало проблем. Однією з них є пошук оптимальної моделі організації місцевого самоврядування. На сьогодні у Конституції держави закладена громадівська модель місцевого самоврядування, але в законодавстві переважають ознаки державницької моделі. Така ситуація суперечить принципам Європейської хартії місцевого самоврядування 1985 року. Проте відомий вітчизняний науковець В. В. Кравченко стверджує, що сучасна практика становлення та розвитку місцевого самоврядування в різних державах світу вказує на неможливість однозначного визначення його природи, оскільки складно виокремити власне місцеві справи, які відрізнялися б від загальнодержавних, а функції місцевого самоврядування мають і приватно-

правовий, і публічний характер [1, с. 390]. Отже «...місцеве самоврядування одночасно містить елементи як державного, так і громадського утворення...» [1, с. 390].

Наступною проблемою є досить не чітка конституційно-правова регламентація системних рівнів місцевого самоврядування.

Перший рівень місцевого самоврядування – це первинний суб'єкт – територіальні колективи (громади, комуни). Відповідно до ч. 1 ст. 140 Конституції України, територіальна громада – це жителі села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста. Основна частина повноважень місцевого самоврядування входить до кола делегованих повноважень державної виконавчої влади, і фактично не належить територіальній громаді, ще й ці повноваження належать виконавчим комітетам місцевих рад, що формуються, насамперед сільськими, селищними та міськими головами, без участі громади. Так, вищезазначені факти й визначають пасивну, формальну роль територіальних громад у вирішенні питань місцевого значення.

Другим інституційним рівнем місцевого самоврядування в країнах Європи розглядають систему органів (ради (асамблеї), виконавчі органи). В Україні існує досить дивне поєднання муніципальних (місцевих рад) і державних (місцевих державних адміністрацій) структур, що спричиняє лише ілюзію самоврядування на регіональному рівні (районному й обласному) та гальмує процес становлення дієздатних територіальних громад і розвиток місцевого самоврядування.

Наступним інституційним рівнем організації місцевого самоврядування є міжмуніципальні об'єднання. Варто зазначити, що в Україні прийнятий 5 лютого 2015 р. Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» сформував нову концептуальну основу територіальної організації місцевого самоврядування, коли створення нових об'єднаних спроможних громад відбувається за їх участю [2, с.233]. Проте процесу об'єднання територіальних громад заважає недосконалість законодавства та для врегулювання всіх процедурних питань цього процесу, крім законів, потрібне належне методичне забезпечення.

Доцільно було б згадати про Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (далі – Концепція), схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р., що визначає й інші проблеми у сфері місцевого самоврядування й управління. Серед

них, зокрема: погіршення якості та доступності надання публічних послуг населенню; зношення теплових, каналізаційних, водопостачальних мереж і житлового фонду; обмеженість фінансових ресурсів місцевого самоврядування; неузгодженість місцевої політики щодо соціально-економічного розвитку з реальними інтересами територіальних громад; нерозвиненість форм прямого народовладдя; надмірна централізація повноважень органів виконавчої влади та фінансово-матеріальних ресурсів тощо [3]. Концепцією визначено такі способи вирішення зазначених проблем: визначення обґрунтованої територіальної основи для діяльності місцевих органів публічної влади; забезпечення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для здійснення органами місцевого самоврядування власних і делегованих повноважень; розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування й органами виконавчої влади на основі принципів субсидіарності та децентралізації; запровадження механізму державного контролю за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України, а також за якістю надання населенню публічних послуг; максимальне залучення членів громади до прийняття управлінських рішень тощо [3].

Отже, досить важливим для України є вирішення проблем у сфері місцевого самоврядування. Для цього необхідно врахувати особливості публічної влади та управління нашої країни та зважити на досвід зарубіжних держав.

Література

1. Баймуратов М. Децентралізація та компетенція місцевого самоврядування в Україні. К.: Віче, 2015. № 12. С. 14–17.

2. Болдирев С. В. Добровільне об'єднання територіальних громад як складова реформи територіальної організації влади в Україні. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 482 с. С. 233–236.

3. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80/stru>

Bazarova Gulmira

Senior Lecturer at KSU named after EA Buketov

Badanova Marzhan

Senior Lecturer at KSU named after EA Buketov

ISSUES OF IMPROVING THE ELECTORAL LEGISLATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Annotation: This article addresses the issue of reforming the electoral legislation of the Republic of Kazakhstan. One of the current directions in the framework of organizational and legal events held in the Republic of Kazakhstan is the improvement of electoral legislation. It should be noted that over the years of independence, the Republic of Kazakhstan has created a solid legal basis for realization of the right to vote fixed in Article 33 of the Constitution of the Republic of Kazakhstan. The article analyzes the national legislation of the Republic of Kazakhstan for compliance with international standards. Electoral legislation improvement issues of the Republic of Kazakhstan are raised.

The following article was written as part of a study on program-targeted funding by the MES of RK of the research topic “Constitutional issues of compliance with international electoral standards in national law”

Key words: electoral law of the Republic of Kazakhstan, electoral process, Constitution of the Republic of Kazakhstan, political reform, elections.

In the framework of political reform, the tasks to improve the legislation of the Republic of Kazakhstan and ensure the rule of law in all spheres of our society’s activities are prioritized.

One of current areas in the framework of organizational and legal events held in the Republic of Kazakhstan is the improvement of electoral legislation in accordance with international obligations. The main sources of international obligations are acts of various international, regional organizations and declarations, UN conventions on human rights. Such standards’ legal applicability to a particular country is due to its international obligations in relation to such documents. In any case, even if the state has not taken on obligations, it is trying to adhere to the regulations assigned in

international standards during the implementation process of fundamental principles and international rules of law.

Thus, international electoral standards are the obligations of states not only to provide individuals and their jurisdiction with the rights and freedoms to participate and to hold free, fair, authentic and periodic elections, but also not to encroach on such rights and freedoms and take appropriate measures to implement them. There is currently no single international legal instrument systemically enshrining universal standards of suffrage in international law¹. It should be noted that over the years of independence, the Republic of Kazakhstan has created a solid legal basis for the realization of the right to vote, enshrined in Article 33 of the Constitution of the Republic of Kazakhstan. An analysis of the national legislation content proves that the Republic of Kazakhstan adheres to the course of respect for and adherence to basic international principles in the field of human rights, including the principles of electoral law. The structure of states electoral legislation is determined by national state bodies in accordance with a country's legal traditions, and for this reason, the structure of a legal framework in each state has its own characteristics based on the characteristics of a legal system and customs. For example, the inclusion of basic international electoral standards in the constitution creates a guarantee against frequent changes, since the requirements for amending most constitutions are usually more stringent than for other laws. Being a guarantee of citizens' electoral rights in the constitution, constitutional consolidation of basic international electoral standards can ensure the inviolability of provisions governing electoral system foundations².

The Constitutional Law of the Republic of Kazakhstan "On Elections in the Republic of Kazakhstan" adopted on September 28, 1995 stipulates that this Constitutional Law governs the relations arising during preparation and conduction of the President, the Parliament Senate and Mazhilis deputies, maslikhats and other local

¹ G Bazarova, M Badanova, G Balgimbekova [International Legal and National Legal Regulation of Participation of Political Parties and Citizens in the Election Process](#) - Journal of Advanced Research in Law and Economics, 2018 –Vol. 9-№3 (33)-881-893

² G Bazarova, M Badanova, G Balgimbekova [International Legal and National Legal Regulation of Participation of Political Parties and Citizens in the Election Process](#) - Journal of Advanced Research in Law and Economics, 2018 –Vol. 9-№3 (33)-881-893

governments members of the Republic of Kazakhstan elections, thereafter it establishes guarantees ensuring the freedom of expression of citizens of the Republic.

The experience of the election campaigns on the elections of the President of the Republic of Kazakhstan, the Parliament, local representative bodies, the assessment of the legal community, including authoritative world organizations and experts and polls show that the electoral right of citizens implementation process, in general, has been settled quite clearly consistently and comprehensively by the current Constitutional Law "On Elections in the Republic of Kazakhstan". This, however, does not mean that the electoral legislation of the Republic of Kazakhstan does not need further improvement. This circumstance leads to the need of further search for the optimal legal forms of current legislation and law enforcement practice.

Being a specialized international body guarding the provision of democratic elections in the participating countries, the Venice Commission and OSCE / ODIHR have consistently expressed the view that the choice of the electoral system is a sovereign decision of the state through its political system. There are different electoral systems and many options for organizing the electoral process for all the states within the jurisdiction of the OSCE and member states of the Venice Commission. States have broad powers in the design of electoral systems, provided that international conventions and standards guarantee, in particular, universal, equal, free and secret suffrage. Different electoral systems have different advantages and disadvantages.

However, the state electoral system cannot be viewed in isolation. This should be seen in the context of the constitutional, legal and political traditions of the state, party system and the territorial structure. Therefore, when assessing the electoral system or proposed changes, the Venice Commission and the OSCE / ODIHR put this in a special context. The opinion that the chosen election system works well in one political system may not necessarily be successfully implemented in another. This is due to the fact that the influence of power on political processes can have unpredictable consequences³.

As part of a study of the national legislation of the Republic of Kazakhstan on compliance with international electoral standards a number of issues related to the

³ Compilation of venice commission opinions and reports concerning electoral systems. Strasbourg, 18 March 2019//www.te.gob.mx/vota_elections/page/documentDetail/16413

provision of electoral rights and electoral process organization were revealed. These problems include the following points regarding the improvement of electoral legislation.

1. The 1995 Constitution of the Republic of Kazakhstan needs amendments. General natural trends in the modern constitutionalism development force the need for political and legal consolidation of political pluralism principle in the Republic of Kazakhstan. The effective functioning of the political system is unthinkable without an active participation of political parties in state and public life. The legislator should take into account the tendency to increase the role and importance of non-governmental organizations, citizens, their associations in the political life of the state, the expansion of their rights and freedoms.

Ideological and political diversity, a multi-party system are a substantive characteristic of democracy, as enshrined in the Constitution of the Republic of Kazakhstan, and political parties themselves are an institution necessary for its functioning within the rule of law. It is the parties that are called upon to ensure the sustainability of the state-political system of the country, to include wide layers of voters in the state affairs management process. Strengthening the role of parties in the political life of countries is a general trend in the development of the country's political process.

At the same time, in the course of the constitutional reform, the issue of civil society and its institutions, parties and public associations was not adequately reflected in the Constitution of the Republic of Kazakhstan. Working out these issues at the constitutional level would exclude the possibility of the state, if necessary, to ignore the institutions of civil society, which would create prerequisites for the correct attitude to their representatives.

These changes and additions to the constitutional legal legislation will serve as a stabilizing factor and will enable to quickly approve various forms of political pluralism and developed democracy in the life of our society.

In our view, it is necessary to supplement the Kazakh Constitution with the following provisions:

1) on fixing provisions on the role and significance of political parties in society and the state in the Constitution of the Republic of Kazakhstan;

2) on the inclusion of such parties of political pluralism principle as competitiveness of parties in the Constitution of the Republic of Kazakhstan.

The 1995 Constitution of the Republic of Kazakhstan does not mention the role of election commissions in elections organization and conduction. Such an approach seems to be erroneous, since a new system of state bodies not related to any of the three branches of government and having a number of features has been formed in Kazakhstan.

In our opinion, Constitutional consolidation and development of the issues considering organizational formulation of people's will, giving it a regulatory and binding nature for all state bodies, officials, public associations, citizens would enable the creation of clear legal foundations for the adoption of various forms of political pluralism in the life of our society and developed democracy. In our view, Constitutional status deserve election commissions functions.

Thus, it is advisable to further reform the constitutional law. In our opinion, particularly in the Constitution of the Republic of Kazakhstan the following should be done:

- 1) to consolidate the principles of competition and alternative elections;
- 2) determine the place and role of election commissions as bodies ensuring the legitimacy of the formation of the voters' will.

2. The Constitutional Law of the Republic of Kazakhstan "On Elections in the Republic of Kazakhstan" needs to be improved. We believe that the court broadly interprets the provisions of the Constitutional Law of the Republic of Kazakhstan "On Elections in the Republic of Kazakhstan". In this regard, we propose to amend Part 2 of Article 27 of the Constitutional Law "On Elections in the Republic of Kazakhstan" in the following edition: "The election campaign begins on the next day after the expiration of candidates' registration date and ends at twelve am local time on the day before an election day". Clause 4 of Article 50 of the Constitutional Law "On Elections in the Republic of Kazakhstan" needs to be implemented with the provision saying that a registration of a candidate proved to destroy his or her political competitors' campaign materials shall be immediately canceled.

Inaccurate wording in the law may lead to impairment of citizens' rights to choose or the right to be elected. Therefore, it is necessary to distinguish between the bases of "administrative" and "other" liabilities mentioned at the beginning of Part 2 of

Art. 50 of the Constitutional Law of the Republic of Kazakhstan “On Elections in the Republic of Kazakhstan”. Remove the words "and other liabilities" in part 2 of Article 50 of the Law on Elections. Moreover, inaccurate wording found in the Law "On Elections ..." may provoke an increase in violations during the election campaign; therefore, the legislator probably needs to thoroughly resolve the issue of establishing liability of election commissions for violation of Kazakhstan election legislation provisions, since thereby citizens' electoral rights guaranteed by the Constitution of the Republic of Kazakhstan are violated.

In addition, such electoral legislation violations may entail the recognition of voting results invalidity in the relevant territory. Types of such liability may be administrative penalties against members of the election commission, full or partial dissolution of the election commission, and others.

We believe that in order to guarantee equal representation of political parties participating in elections, in election commissions, all political parties representatives should be equally included in election commissions. It is necessary to amend the Law on Elections to ensure a wider representation of parties in election commissions and to ensure the commissions independence. Thus, it is necessary to reform the Kazakhstan electoral legislation, in particular, to change the order of formation of election commissions with the participation of all political parties participating in the elections. To this end, the number of election commissions should be legislatively expanded with an indication of election commission members number in the Election Law, or without such indication.

The number of commission members should be proportionate to the number of voters at polling stations and be no less than the number of registered political parties.

In order to ensure a democratic procedure for the formation of election commissions with objective criteria not related to political considerations, as well as independence of election commissions, it is necessary to modernize the system of election commissions in the direction of creating a system of permanently operating election commissions. In this regard, it is possible to establish either a single term of office for all election commissions in Kazakhstan, equated, for example, with the term of Majilis deputies office, the President, or a single term of office, but distributed over time periods for various parts of election commissions (first formed by the CEC, next year - TEC, then OEC (Organizational and Executive Committee), PSC (polling site commissions)).

In order to ensure the second representation of the party when replacing the relevant members of the commissions, you can refer to the experience of foreign countries. Thus, the Russian Federal Law No. 157-FZ of 2012 “On Amendments to the Federal Law “On Political Parties” and the Federal Law “On Basic Guarantees of Electoral Rights and the Right to Participate in the Referendum of Citizens of the Russian Federation” provides reservations formation of candidates number proposed to the precinct election commission, but not appointed by the commission members. The appointment of a new member of the precinct election commission to the executor will be made from this reserve. This mechanism also allows for the training of election commissions personnel reserve ⁴.

In order to give greater organizational transparency and validity to the formation processes of election commissions composition, an institution of an election commission (electoral body) deputy member operating in some foreign countries can be used, which allows not only to give a continuous nature to commissions work, but also to conduct purposeful work on training and professional development of commission members.

4. In order to ensure participants’ legal protection in the electoral process, the Law on Elections should clearly establish complaints review procedures, provide for the provision of written, reasonable and public answers.

We believe that in art. 49 of the Constitutional Law “On Elections in the Republic of Kazakhstan” should be established with the provision that citizens or public organizations can apply to election commissions with proposals, statements, complaints, inquiries or responses and define these concepts. This will allow to delimit complaints from other types of appeals to election commissions. In the final report of the OSCE mission, complaints about violations of electoral rights are analyzed⁵.

The Constitutional Law “On Elections in the Republic of Kazakhstan” is advised to regulate in some detail the procedure of consideration of appeals from individuals and legal entities by electoral bodies, including complaints about violations of electoral legislation. As a baseline for introducing amendments to the Constitutional Law “On

⁴ Zhakaeva L.S. Problems of legal regulation of the legislative process in the Republic of Kazakhstan // Constitutional and municipal law 2007 № 1 C 30-35

⁵ Sarsembaev M.A. Constitutional principles of electoral law in Kazakhstan and their compliance with the country's international obligations // Law and the State.– 2014. - №3. – C.18-23

Elections in the Republic of Kazakhstan”, we could recommend basic procedures for considering appeals of individuals and legal entities laid down in the Law of the Republic of Kazakhstan “On the procedure for considering appeals of individuals and legal entities”, taking into account the peculiarities established in the Constitutional Law "On Elections in the Republic of Kazakhstan"⁶.

In order to record and analyze incoming appeals to election commissions, and first of all, complaints from citizens and public associations, it is necessary to establish in the Constitutional Law “On Elections in the Republic of Kazakhstan RK” the provision that citizen appeals on implementation of the right to vote incoming to all election commissions shall be taken into account in the statistics and special registration bodies. Through this a complete and objective picture of all appeals, identification of the nature and dynamics of citizens' electoral rights violations can be made. The data from these reports would be an objective and complete picture of the nature and number of violations of electoral rights for the OSCE mission.

We believe that Article 49 of the Constitutional Law “On Elections in the Republic of Kazakhstan” should necessary establish the responsibility of election commissions to ensure an objective, comprehensive and timely consideration of appeals from individuals and legal entities, if necessary with their participation, to inform individuals and legal entities about the decisions made in writing or in the form of an electronic document.

References:

1. G Bazarova, M Badanova, G Balgimbekova [International Legal and National Legal Regulation of Participation of Political Parties and Citizens in the Election Process](#) - Journal of Advanced Research in Law and Economics, 2018 –vol. 9-№3 (33)-881-893
2. The Constitution of the Republic of Kazakhstan dated August 30, 1995 (with changes and additions dated 07.10.1998; 21.05.2007; 02.02.2011, 23.03.2019) // <http://www.akorda.kz/ru/>
3. Compilation of venice commission opinions and reports concerning electoral systems. Strasbourg, 18 March 2019//www.te.gob.mx/vota_elections/page/documentDetail/1641

⁶Official site of the CEC of the RK www.election.kz

4. Constitutional Law of the Republic of Kazakhstan dated September 28, 1995 No. 2464 “On Elections in the Republic of Kazakhstan” (with amendments and additions dated June 15, 2017)
[//http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z950002464_/history](http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z950002464_/history)
5. Zhakaeva L.S. Problems of legal regulation of the legislative process in the Republic of Kazakhstan // Constitutional and municipal law 2007 № 1 C 30-35 (0,9 п л)
6. Sarsembaev M.A. Constitutional principles of electoral law in Kazakhstan and their compliance with the country's international obligations // Law and the State. – 2014. - №3. – С.18-23
7. Official site of the CEC of the RK www.election.kz

CONTENTS EKONOMICKÉ VĚDY

Podniková ekonomika

Нуржанова К.А. ИНТЕГРАЦИЯ СМЕТНОГО ЦЕНООБРАЗОВАНИЯ И БЮДЖЕТИРОВАНИЯ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ	3
Плотниченко С.Р., Мамонтов Р.В., Яценко В.В. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛІНІЇ ВИРОБНИЦТВА ПЕЛЕТ	8

Logistika

Залесский Б.Л. ВЕКТОРЫ ЕВРАЗИЙСКОЙ ИНТЕГРАЦИИ - ИНДОНЕЗИЯ, ЧИЛИ, ЕГИПЕТ	11
---	----

Ekonomická teorie

Губін К. Г. ГОЛОВНІ НАПРЯМИ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЙНИМИ ДОХОДАМИ В УКРАЇНІ	14
--	----

Investiční aktivita a kapitálových trzích

Халатур С.Н., Карпенко Н.А. ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	17
---	----

Řízení lidských zdrojů

Буларова В.М. К ВОПРОСУ О МЕТОДАХ УПРАВЛЕНИЯ ПЕРСОНАЛОМ В КОНТЕКСТЕ КАДРОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ	20
---	----

Marketing a management

Яременко С.С., Виноградов Я.В. АНАЛІЗ РИНКУ КОВБАС ТА ОБОЛОНКИ ДЛЯ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ З МЕТОЮ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТОВ «КРОТОН»	23
---	----

Kraynyuk L. M., Polchaninova I.L., Miahkyi B.V. THE STUDY OF CONSUMER BEHAVIOR AND MOTIVATION OF CLIENTS OF HOTEL ENTERPRISES OF THE CITY OF KREMENCHUG.....	26
Бившева Л.О., Кондратенко О.О., Попова К.С. СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ	29
Бившев Р.О., Попова К.С., Лунякіна Є.С. СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ПОСЛУГА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ	31
Борисевич Е.Г., Козыр А.А. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЕ ПОЛНОМОЧИЙ СОТРУДНИКА В ОРГАНИЗАЦИИ.....	33
Радіонова А.К., Герега М.О., Радіонова О.В., ст. викл. Ткаченко Л.О., ст. викл. Коренман Є.М. АНАЛІЗ РИНКУ СЛАБОАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ	36

Účetnictví a audit

Несіпбай О.М. ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА КӘСІПОРЫНДАҒЫ ЕСЕП САЯСАТЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ ҚОЛДАНУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	40
Павлова Ю.В. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ЗАПАСІВ	48

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Posílení role veřejného činitele v současné fázi vývoje společnosti

Юськов Г. М. МОДЕЛЬ ДВОСТОРОННЬОЇ СИМЕТРИЧНОЇ PR-КОМУНІКАЦІЇ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ	52
---	-----------

Moderní řízení technologie

Родченко Л.М. ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНОЇ ВІЙСЬКОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	55
Білозір О.В. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ЗАХОДИ ШВЕДСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	58

PRÁVNÍ VĚDY

Dějiny státu a práva

Балмуханов А. Ж/, Бажанов А. С. ЗАКОН И ПРАВО – ГАРАНТ СВОБОДЫ ЛИЧНОСТИ	60
--	-----------

Ústavní právo

Юринець Ю. Л., Малихіна А.А. СПЕЦИФІКА ЗАКОНОДАВЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	64
Юринець Ю. Л., Усата Ю. ДЕПУТАТСЬКА НЕДОТОРКАННІСТЬ: ПРАВОВА ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ІСНУВАННЯ	67
Iurynets J.L., Shykeriava D. ELECTION PROCESS IN UKRAINE: CONCEPT AND STAGES	70
Юринець Ю. Л., Яцун О.Д. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	73
Bazarova Gulmira, Badanova Marzhan ISSUES OF IMPROVING THE ELECTORAL LEGISLATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	76
CONTENTS.....	85

274579

275010

274898

274964

256329

275085

274873

274927

274939

274941

275008

275047

275050

275058

274805

255763

256457

275104

274341

274342

274343

274344

274951